Republica Moldova

PARLAMENTUL

LEGEA comunicaţiilor electronice

Nr. 241 din 15.11.2007

Publicat : 14.03.2008 în Monitorul Oficial Nr. 51-54 art Nr : 155

MODIFICAT
LP131-XVIII din 23.12.09, MO23-24/12.02.10 art.35

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I
DISPOZIŢII GENERALE

Art.1. - (1) Prezenta lege stabileşte principalele reguli şi condiţii de activitate în domeniul comunicaţiilor electronice din Republica Moldova, cadrul general al politicii şi strategiei de dezvoltare a domeniului, prin definirea atribuţiilor autorităţii centrale de specialitate, cadrul general de reglementare a activităţilor privind reţelele şi serviciile de comunicaţii electronice, prin definirea atribuţiilor şi obiectivelor autorităţii de reglementare, drepturile şi obligaţiile statului, ale persoanelor fizice şi juridice în procesul creării, gestionării şi utilizării reţelelor de comunicaţii electronice, în scopul asigurării utilizatorilor cu servicii de comunicaţii electronice de calitate, moderne şi utile, la preţuri rezonabile, precum şi al asigurării accesului liber la serviciile publice de comunicaţii electronice.

(2) Prezenta lege reglementează activitatea în domeniul comunicaţiilor electronice civile a tuturor furnizorilor de reţele şi/sau servicii de comunicaţii electronice, indiferent de tipul lor de proprietate, şi stabileşte drepturile şi obligaţiile utilizatorilor pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

(3) Acţiunea prezentei legi nu se extinde asupra reţelelor de comunicaţii speciale. Crearea şi funcţionarea acestor reţele se reglementează de către Guvern.

(4) Prezenta lege nu reglementează conţinutul informaţiei transmise prin reţelele de comunicaţii electronice, cu excepţia informaţiei care identifică utilizatorul final.

Art.2. - În sensul prezentei legi, următoarele noţiuni se definesc astfel:

abonat - orice persoană fizică sau juridică care a încheiat un contract cu furnizorul de servicii publice de comunicaţii electronice în vederea furnizării unor asemenea servicii;

acces - punerea la dispoziţia unui terţ autorizat, conform legii şi în anumite condiţii, a spaţiilor, echipamentelor sau serviciilor, în mod exclusiv sau neexclusiv, în scopul furnizării serviciilor de comunicaţii electronice; accesul cuprinde, printre altele:

a) accesul la elementele reţelei şi la infrastructura asociată, care poate implica conectarea echipamentelor, prin mijloace fixe sau mobile, inclusiv accesul la bucla locală şi la infrastructura şi serviciile necesare furnizării serviciilor prin bucla locală;

b) accesul la infrastructura fizică, inclusiv clădiri, canalizaţii şi piloni;

c) accesul la sisteme software, inclusiv la sistemele de asistență operațională;
d) accesul la sisteme de conversie a numerelor sau la sisteme care au o funcționalitate echivalentă;
e) accesul la rețele fixe şi mobile, în special pentru roaming;
f) accesul la sisteme de acces condiționat pentru serviciile de televiziune digitală;
g) accesul la servicii de rețele virtuale;

acces neautorizat - conectarea şi/sau utilizarea de către o persoană fizică sau juridică a unei rețele şi/sau a unui serviciu de comunicații electronice ale unui furnizor de rețele şi/sau servicii, prin intermediul oricărui mijloc tehnic, fără încheierea unui contract de utilizare sau fără alte temeiuri legale care ar prevedea condițiile în care furnizorul acceptă accesul;

acces necondiționat - furnizarea de acces la spații, echipamente sau servicii, după caz, care nu este condiționată de:

a) achiziția concomitentă de către solicitant a unor produse sau servicii care nu sînt necesare furnizării tipului de acces solicitat;
b) achiziția unui volum impus de produse sau servicii, care excedă volumul necesar furnizării tipului de acces solicitat;
c) impunerea oricăror condiții comerciale, tehnice sau de altă natură, care nu sînt necesare furnizării tipului de acces solicitat;

asignarea canalului sau frecvenței radio - autorizarea tehnică a utilizării unui canal sau a unei frecvențe radio în condiții specificate;

autorizare generală - regim juridic prin care se asigură drepturile de furnizare a rețelelor şi/sau serviciilor de comunicații electronice şi se stabilesc obligații specifice domeniului, ce pot fi aplicate tuturor tipurilor de rețele şi servicii de comunicații electronice sau unor tipuri specifice, în corespundere cu prezenta lege;

bandă de frecvențe radio cu utilizare guvernamentală - bandă de frecvențe radio destinată exclusiv utilizării în interes guvernamental (apărare, securitate națională, protecție civilă, poliție);

bandă de frecvențe radio cu utilizare neguvernamentală - bandă de frecvențe radio destinată exclusiv utilizării în interes neguvernamental;

bandă de frecvențe radio cu utilizare partajată - bandă de frecvențe radio destinată utilizării în partaj de către utilizatorii guvernamentali şi cei neguvernamentali;

buclă locală - circuitul fizic dintre punctul terminal al rețelei, aflat la punctul de prezență a utilizatorului, şi repartitorul principal dintr-o rețea publică de telefonie fixă sau un element echivalent dintr-o rețea publică de comunicații electronice;

colocare - furnizarea spațiului fizic şi a resurselor tehnice necesare pentru amplasarea şi conectarea, în scopul funcționării corespunzătoare, a echipamentului relevant al beneficiarului acestei forme de acces;

compatibilitate electromagnetică - proprietate a unui dispozitiv, echipament sau sistem de a funcționa satisfăcător în mediul electromagnetic, fără a produce perturbații electromagnetice prejudiciabile oricărui aparat ce se află în acest mediu;

domeniu de nivel superior .md - cod al Republicii Moldova atribuit de Corporația pentru Atribuirea Numelor şi Numerelor în Internet (ICANN), în conformitate cu standardul internațional ISO-3166, în calitate de nume de domeniu de nivel superior pentru identificarea țării în rețeaua globală Internet;

echipament terminal - echipament sau o parte a acestuia care se conectează, direct sau indirect, la un punct terminal al rețelei, astfel încît permite transmiterea, prelucrarea şi recepționarea informației;

furnizarea rețelei de comunicații electronice - instalarea, operarea, gestionarea sau punerea la dispoziția unui terț autorizat a rețelei de comunicații electronice sau a infrastructurii asociate;

furnizor de rețele de comunicații electronice - persoană fizică sau juridică, înregistrată în Republica Moldova, a cărei activitate constă, în totalitate sau în parte, în furnizarea unei rețele de comunicații electronice;

furnizor de servicii de comunicații electronice - persoană fizică sau juridică, înregistrată în Republica Moldova, a cărei activitate constă, în totalitate sau în parte, în furnizarea serviciilor de comunicații electronice;

infrastructură asociată - resurse asociate unei rețele de comunicații electronice şi/sau unui serviciu de comunicații electronice, care permit şi/sau susțin furnizarea serviciilor prin intermediul rețelei respective şi/sau al serviciului respectiv; include sistemele de acces condiționat şi ghidurile electronice de programe;

interconectarea rețelelor - legătura fizică şi logică între rețelele publice de comunicații electronice, utilizate de acelaşi furnizor sau de furnizori diferiți pentru a permite utilizatorilor unui furnizor să comunice cu utilizatorii aceluiaşi sau ai altui furnizor, ori să aibă acces la serviciile unui furnizor terț;

interoperabilitate - capacitatea a două sau mai multe sisteme sau componente ale acestora de a efectua schimb de informații şi a le utiliza;

licență - act ce atestă dreptul de utilizare a resurselor limitate (canale radio, frecvențe radio, resurse de numerotare);

notificare - declarație depusă de către o persoană fizică sau juridică către autoritatea de reglementare, ce cuprinde intenția de a începe furnizarea rețelelor şi/sau serviciilor de comunicații electronice şi un set minim de informații necesare pentru a ține Registrul public al furnizorilor de rețele şi servicii de comunicații electronice;

număr geografic - număr din cadrul Planului național de numerotare, în structura căruia o parte din cifre au semnificație geografică şi se utilizează pentru dirijarea apelurilor spre amplasarea fizică a punctului terminal al rețelei;

număr nongeografic - număr din cadrul Planului național de numerotare care nu este număr geografic. Constituie numere nongeografice, printre altele, numerele atribuite telefoniei mobile, numerele gratuite şi numerele cu tarif special;

ofertă de referință - ofertă tehnică şi comercială care conține termene şi condiții de interconectare şi/sau acces, prin intermediul căreia un furnizor îşi asumă obligația de a include în orice acord de interconectare sau de acces un set minim de obligații puse în sarcina sa;

permis tehnic - act ce atestă dreptul de utilizare, cu respectarea anumitor parametri tehnici, a uneia sau mai multor stații de radiocomunicații pe frecvențele sau canalele radio alocate sau asignate;

piață relevantă - piață de produse şi/sau servicii din domeniul comunicațiilor electronice, ale cărei caracteristici pot fi de aşa natură încît să justifice impunerea prin lege a unor obligații speciale;

Plan național de numerotare - document oficial care stabileşte repartizarea resurselor de numerotare, precum şi structura şirurilor de numere utilizate în rețelele şi serviciile de comunicații electronice;

punct terminal al rețelei - punct fizic la care abonatului i se oferă accesul la o rețea publică de comunicații electronice; pentru rețelele în care se utilizează comutarea sau rutarea, punctul terminal este identificat prin intermediul unei adrese specifice de rețea care poate fi asociată cu numărul atribuit abonatului sau cu numele abonatului;

putere semnificativă - situație în care un furnizor de rețele şi/sau servicii de comunicații electronice pe o anumită piață relevantă, fie individual, fie împreună cu alți asemenea furnizori, se bucură de o poziție echivalentă unei poziții dominante;

radiocomunicații - comunicații electronice care se realizează prin intermediul undelor radio; undele radio reprezintă unde electromagnetice care se propagă în spațiu fără ghidare artificială;

rețea de comunicații electronice - sisteme de transmisie şi, după caz, echipamente de comutare sau rutare, precum şi alte resurse care permit transmiterea semnalelor prin suport fizic, electromagnetic sau prin orice alte mijloace, incluzînd rețele de comunicații prin satelit, rețele fixe (cu comutare de circuite sau comutare de pachete, inclusiv Internet) şi rețele mobile terestre, rețele de transport al energiei electrice, în cazul în care acestea sînt utilizate şi pentru transmiterea semnalelor, rețele utilizate pentru difuzarea programelor audiovizuale, rețele de televiziune prin cablu, indiferent de tipul informației transmise;

rețea publică de comunicații electronice - rețea de comunicații electronice utilizată în întregime sau în principal pentru furnizarea serviciilor publice de comunicații electronice;

rețea publică de telefonie - rețea de comunicații electronice utilizată pentru furnizarea serviciilor publice de telefonie şi care permite comunicarea vocală sau altă formă de comunicare, cum ar fi comunicarea prin fax sau transmiterea de date, între punctele terminale ale rețelei;

rețea de comunicații speciale- rețea de comunicații electronice destinată pentru asigurarea necesităților autorităților publice, apărării, securității naționale şi ordinii publice;

roaming - posibilitate oferită utilizatorilor serviciilor de comunicații electronice furnizate printr-o rețea publică de telefonie mobilă de a primi şi transmite apeluri telefonice vocale ori transmisii de date sau de a avea acces la alte servicii de comunicații electronice atunci cînd aceştia nu se află în aria geografică de acoperire a rețelei respective, prin intermediul unei alte rețele, în urma încheierii unui acord comercial în acest sens între furnizorii de servicii implicați;

serviciu de comunicații electronice - serviciu furnizat, de regulă, contra plată, care constă în întregime sau în principal în transportul semnalelor prin rețelele de comunicații electronice, inclusiv serviciile de telecomunicații şi serviciile de transmisie prin rețelele utilizate pentru difuzarea de programe audiovizuale, dar fără a include serviciile prin care se furnizează conținutul informației transmise prin intermediul rețelelor sau serviciilor de comunicații electronice sau prin care se exercită controlul editorial asupra acestui conținut; de asemenea, nu se includ serviciile societății informaționale (în particular, serviciile de comerț electronic) care nu constau, în întregime sau în principal, în transportul semnalelor prin intermediul rețelelor de comunicații electronice;

serviciu public de comunicații electronice - serviciu de comunicații electronice destinat publicului;

serviciu public de telefonie - serviciu pus la dispoziția publicului de către un furnizor de servicii de comunicații electronice, care permite inițierea sau primirea de apeluri locale, naționale sau internaționale, inclusiv prin protocolul IP, accesul la serviciile de urgență printr-un număr/numere din cadrul Planului național de numerotare sau dintr-un plan internațional de numerotare;

serviciu universal - set minim de servicii de comunicații electronice la un anumit nivel de calitate, disponibile tuturor utilizatorilor finali, la tarife accesibile, indiferent de localizarea lor geografică, potrivit condițiilor naționale specifice;

sistem de acces condiționat - orice modalitate tehnică şi/sau dispozitiv prin intermediul căruia accesul sub o formă inteligibilă la un serviciu protejat de difuzare a programelor audiovizuale se poate face în mod restricționat, pe bază de abonament sau pe baza altei forme de autorizare individuală prealabilă;

spectru de frecvențe radio - porțiune a spectrului electromagnetic care cuprinde undele radio ale căror frecvențe sînt situate între 9 kHz şi 3000 GHz;

stație de radiocomunicații - unul sau mai multe emițătoare ori receptoare sau o combinație de emițătoare şi receptoare, inclusiv echipamentele accesorii, necesare pentru asigurarea unui serviciu de radiocomunicații într-un amplasament sau într-o zonă de deplasare precizată;

Tabelul național de atribuire a benzilor de frecvențe - document oficial prin care se stabileşte repartizarea benzilor de frecvențe pentru serviciile de radiocomunicații şi condițiile de utilizare a

acestora şi care determină categoria benzilor de frecvențe;

telefon public cu plată - telefon pus la dispoziția publicului, plata pentru utilizarea acestuia efectuîndu-se în numerar (monede, fise), prin cărți de credit sau debit, cartele preplătite, inclusiv cartele cu utilizarea codurilor de acces;

televiziune analogică terestră - sistem de televiziune în care traductorii de emisie generează un semnal electric (semnal video sau semnal de imagine şi sunet), ale cărui valori variază în mod continuu între două limite determinate de luminanța minimă şi luminanța maximă a imaginii obiectului, obținut în benzile de frecvențe radio VHF şi UHF;

televiziune digitală terestră - sistem de televiziune în care transformarea directă a imaginii şi sunetului în semnale digitale (succesiune de semnale zero şi unu) şi transformarea inversă a semnalelor digitale în imagini şi sunet au loc chiar la nivelul traductoarelor lumină-semnal (la emisie) şi semnal-lumină (la recepție) în benzile de frecvențe radio VHF şi UHF;

utilizator - persoană fizică sau juridică care utilizează sau solicită servicii publice de comunicații electronice;

utilizator final - orice utilizator, cu excepția acelora care furnizează rețele sau servicii publice de comunicații electronice.

Art.3. - (1) Accesul oricărei persoane fizice sau juridice la serviciile de comunicații electronice publice este garantat pe întreg teritoriul Republicii Moldova, în condiții nediscriminatorii.

(2) Rețelele de comunicații electronice aparțin persoanelor fizice sau juridice cu drept de proprietate privată sau publică.

(3) Canalele, frecvențele radio şi resursele de numerotare sînt resurse limitate aflate în proprietatea publică a statului.

(4) Domeniul de nivel superior .md în rețeaua globală Internet se consideră proprietate a statului şi nu poate fi obiect al vînzării-cumpărării sau al arendării.

(5) Înregistrarea, reînregistrarea şi comercializarea subdomeniilor în cadrul domeniului de nivel superior .md se efectuează conform Regulamentului cu privire la gestionarea numelor în domeniul de nivel superior .md, aprobat de autoritatea de reglementare.

Art.4. - (1) Furnizarea rețelelor şi/sau serviciilor de comunicații electronice este accesibilă pentru orice persoană fizică sau juridică în conformitate cu termenele, condițiile şi obligațiile prevăzute de prezenta lege.

(2) Restricții pot fi admise doar în situații legate de securitatea statului, apărare, securitatea şi sănătatea publică.

(3) Nu vor fi acordate sau menținute în vigoare drepturi exclusive sau speciale privind crearea sau furnizarea rețelelor sau serviciilor de comunicații electronice.

Art.5. - (1) Confidențialitatea convorbirilor telefonice sau a altor servicii de comunicații electronice, efectuate/furnizate prin rețelele de comunicații electronice, este asigurată de Constituția Republicii Moldova, de prezenta lege şi de alte legi.

(2) Persoanele care activează în domeniul comunicațiilor electronice au obligația să asigure confidențialitatea specificată la alin.(1), interzicîndu-li-se divulgarea conținutului convorbirilor telefonice şi al altor comunicări efectuate prin rețele de comunicații electronice, precum şi divulgarea informațiilor privind serviciile furnizate altor persoane decît expeditorul sau destinatarul.

(3) Se interzice conectarea neautorizată la rețelele de comunicații electronice.

(4) Se interzice accesul neautorizat la rețelele şi/sau la serviciile de comunicații electronice ale altor furnizori, cum ar fi:

a) schimbarea originii apelurilor telefonice;

b) terminația neautorizată a traficului telefonic;

c) accesul neautorizat la elemente ale rețelei, la infrastructura şi la serviciile asociate, care poate

implica conectarea echipamentelor prin mijloace fixe sau mobile, inclusiv accesul la bucla locală, la infrastructura şi la serviciile necesare furnizării de servicii prin bucla locală;

d) furnizarea neautorizată a serviciilor de comunicaţii electronice, utilizînd reţelele altor furnizori;

e) accesul neautorizat la infrastructura fizică, inclusiv la clădiri, canalizaţii şi piloni;

f) accesul neautorizat la sistemele software, inclusiv la sistemele de suport operaţional;

g) accesul neautorizat la sistemul de conversie a numerelor sau la sistemele care oferă funcţionalitate echivalentă;

h) accesul neautorizat la reţelele fixe şi mobile, în special pentru roaming;

i) accesul neautorizat la sistemele de acces condiţionat pentru serviciile de televiziune digitală;

j) accesul neautorizat la serviciile de reţele virtuale.

(5) Prezenta lege recunoaşte şi garantează inviolabilitatea serviciilor de comunicaţii electronice, precum şi a reţelelor de comunicaţii electronice utilizate în mod legal, în baza licenţelor şi autorizaţiilor corespunzătoare. Persoanele culpabile de acces neautorizat, de sustragerea, deteriorarea sau distrugerea reţelelor de comunicaţii electronice, de confecţionarea, realizarea sau punerea la dispoziţia altei persoane a mijloacelor tehnice destinate accesului neautorizat sînt obligate să repare integral prejudiciul material cauzat.

(6) Se interzice utilizarea resurselor limitate (canalelor, frecvenţelor radio şi resurselor de numerotare) neatribuite de către autoritatea de reglementare.

(7) În vederea asigurării securităţii şi apărării naţionale, a securităţii publice, precum şi în cazurile de prevenire, investigare, detectare şi urmărire în justiţie a unor infracţiuni grave, deosebit de grave şi excepţional de grave, comunicaţiile electronice pot fi interceptate, în condiţiile legii, de către organele autorizate prin lege doar în baza autorizaţiei judecătorului de instrucţie.

Art.6. - (1) Relaţiile din domeniul comunicaţiilor electronice nereglementate de prezenta lege se reglementează prin alte acte normative care nu contravin acesteia.

(2) Relaţiile internaţionale în domeniul comunicaţiilor electronice se reglementează prin convenţii şi acorduri internaţionale la care Republica Moldova este parte. În cazul în care convenţiile şi acordurile internaţionale conţin alte prevederi decît cele prevăzute de legislaţia Republicii Moldova, se aplică prevederile convenţiilor şi acordurilor internaţionale.

Capitolul II
ADMINISTRAŢIA PUBLICĂ

Art.7. - (1) Autoritatea care elaborează, promovează şi realizează politica Guvernului în domeniul comunicaţiilor electronice şi determină strategia de dezvoltare a domeniului respectiv este Ministerul Dezvoltării Informaţionale, creat în condiţiile legii, denumit în continuare organul central de specialitate.

(2) Organul central de specialitate elaborează strategia de realizare a politicii în domeniul comunicaţiilor electronice în baza următoarelor principii:

a) promovarea neutralităţii tehnologice;

b) gestionarea transparentă şi eficientă a spectrului de frecvenţe radio cu utilizare neguvernamentală;

c) promovarea concurenţei efective, loiale şi echitabile în condiţiile legii;

d) tratamentul egal al tuturor participanţilor de pe piaţă, indiferent de tipul de proprietate şi de capital;

e) crearea condiţiilor optime pentru activitatea de întreprinzător;

f) respectarea intereselor utilizatorilor finali.

(3) În acest scop, organul central de specialitate:

a) elaborează proiecte de legi în domeniul vizat şi acordă sprijin în ceea ce priveşte executarea acestor legi, stabileşte lista de acte normative necesare în acest scop;

b) colaborează cu organismele internaționale de specialitate şi cu organele similare din alte state;
c) reprezintă Guvernul în organizațiile internaționale, în conformitate cu împuternicirile delegate;
d) coordonează activitatea internațională în domeniul comunicațiilor electronice;
e) utilizează posibilitățile de efectuare a sondajelor;
f) promovează serviciul universal;
g) aprobă Planul național de numerotare;
h) asigură certificarea serviciilor publice de comunicații electronice, a echipamentelor şi cablurilor de comunicații electronice;
i) efectuează controlul asupra mijloacelor radioelectronice ce emit unde electromagnetice şi sînt preconizate pentru scopuri civile;
j) efectuează controlul certificării produselor şi serviciilor de comunicații electronice.

Art.8. - (1) Autoritatea care reglementează activitatea în domeniul comunicațiilor electronice şi al tehnologiei informației, asigură implementarea strategiilor de dezvoltare a domeniilor menționate şi supraveghează respectarea legislației în domeniul comunicațiilor electronice de către furnizorii de rețele şi/sau servicii de comunicații electronice este Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice şi Tehnologia Informației, denumită în continuare Agenție.

(2) Agenția este o autoritate publică centrală de reglementare a pieței serviciilor în domeniul comunicațiilor electronice şi al tehnologiei informației, creată în temeiul prezentei legi, care îşi desfăşoară activitatea în conformitate cu legislația în vigoare, are statut de persoană juridică cu buget autonom, fiind independentă de furnizorii de rețele şi/sau servicii, de producătorii de echipamente de comunicații electronice, precum şi de Guvern (cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(7) al prezentului articol, la art.9 alin.(1) lit.d) şi la art.11 alin.(3)).

(3) Agenția îşi execută atribuțiile de reglementare în scopul implementării strategiei de dezvoltare a comunicațiilor electronice, al asigurării furnizării serviciului universal, al interconectării şi interoperabilității rețelelor de comunicații electronice, al promovării concurenței şi al protecției utilizatorului.

(4) Prin reglementările sale, Agenția promovează concurența în furnizarea rețelelor, a infrastructurii asociate şi a serviciilor de comunicații electronice, acționînd în special pe următoarele direcții:
a) instituirea măsurilor necesare pentru ca utilizatorii, inclusiv cei cu handicap sau nevoi speciale, să beneficieze de posibilitatea de a alege servicii, prețuri şi calitate;
b) prevenirea acțiunilor ce au ca obiect sau pot avea ca efect distorsionarea sau restrîngerea concurenței în domeniul comunicațiilor electronice;
c) încurajarea investițiilor eficiente în infrastructură şi promovarea inovației;
d) susținerea utilizării eficiente şi asigurarea managementului rațional al resurselor limitate.

(5) Agenția contribuie la dezvoltarea pieței interne a comunicațiilor electronice, în special prin:
a) înlăturarea barierelor în calea furnizării serviciilor şi/sau rețelelor de comunicații electronice şi a infrastructurii asociate;
b) respectarea principiului nedescriminării în tratarea furnizorilor de rețele şi servicii de comunicații electronice.

(6) Agenția promovează interesele utilizatorilor finali prin:
a) sporirea nivelului de protecție a utilizatorilor finali în relațiile cu furnizorii, în special prin asigurarea existenței unei proceduri de soluționare a litigiilor de către un organ independent de părțile implicate în litigiu;
b) contribuirea la ridicarea nivelului de protecție a datelor cu caracter personal;
c) furnizarea de informații clare, în special prin impunerea transparenței tarifelor şi a condițiilor de utilizare a serviciilor de comunicații electronice publice;

d) concentrarea eforturilor asupra satisfacerii necesităților păturilor socialmente vulnerabile, în special ale persoanelor cu handicap;

e) menținerea de către furnizori a securității şi integrității rețelelor publice de comunicații electronice;

f) garantarea accesului tuturor utilizatorilor finali de pe teritoriul Republicii Moldova la serviciul universal.

(7) Agenția îşi exercită funcțiile şi atribuțiile în baza regulamentului său, elaborat în conformitate cu prezenta lege şi aprobat de Guvern.

(8) Acțiunile întreprinse de Agenție trebuie să fie proporționale cu obiectivele specificate în prezentul articol.

(9) Pentru îndeplinirea sarcinilor de reglementare prevăzute de prezenta lege, în special a celor menite să asigure o concurență efectivă, Agenția va asigura neutralitatea reglementărilor sale din punctul de vedere al tehnologiei aplicate.

Art.9. - (1) Agenția efectuează reglementarea comunicațiilor electronice prin:

a) asigurarea, în limitele competențelor sale, cu documente de reglementare şi cu standarde tehnice, în condițiile legii şi conform strategiei de dezvoltare a comunicațiilor electronice;

b) implementarea regimului de autorizare generală, stabilit prin prezenta lege;

c) reglementarea tarifelor şi prețurilor aplicate în cadrul rețelelor şi serviciilor de comunicații electronice, în conformitate cu prevederile prezentei legi;

d) aprobarea, cu consultarea Guvernului, a tarifelor pentru serviciile publice de comunicații electronice furnizate utilizatorilor finali persoane fizice de către furnizorii cu putere semnificativă pe piața de telefonie fixă relevantă;

e) elaborarea, cu consultarea prealabilă a autorității pentru protecția concurenței, a metodologiei de stabilire a prețurilor sau tarifelor pentru serviciile de telefonie fixă, furnizate utilizatorilor finali de către furnizorii cu putere semnificativă pe piața relevantă, şi publicarea acesteia;

f) monitorizarea aplicării prevederilor legislației din domeniul comunicațiilor electronice şi întreprinderea acțiunilor pentru prevenirea şi înlăturarea nerespectării acestor prevederi;

g) stabilirea principiilor şi regulilor de interconectare a rețelelor şi de acces la rețele şi/sau servicii;

h) elaborarea şi managementul Planului național de numerotare, reglementarea, gestionarea şi atribuirea contra plată şi în baza unor criterii obiective, transparente, nediscriminatorii şi proporționale a resurselor de numerotare;

i) reglementarea gestionării domeniului de nivel superior .md;

j) asigurarea, în limitele posibilităților tehnice, a condițiilor egale de acces la rețelele de comunicații electronice şi infrastructura asociată pentru toți utilizatorii, precum şi garantarea accesului liber la transmiterea informațiilor prin rețelele de comunicații electronice publice, indiferent de tipul lor de proprietate;

k) identificarea pieților relevante şi elaborarea reglementărilor pentru efectuarea analizelor de piață;

l) efectuarea analizelor de piață în situațiile în care acestea sînt obligatorii, potrivit legii;

m) desemnarea furnizorilor de rețele şi/sau servicii de comunicații electronice cu putere semnificativă pe piața relevantă;

n) punerea în sarcina furnizorilor de rețele şi/sau servicii de comunicații electronice cu putere semnificativă pe piața relevantă a unor cerințe obligatorii ce țin de asigurarea interconectării rețelelor şi accesului la rețelele şi/sau serviciile de comunicații electronice sau de protecția utilizatorilor;

o) crearea şi gestionarea fondului serviciului universal;

p) controlul îndeplinirii obligaţiilor impuse furnizorilor de serviciu universal;

q) soluţionarea litigiilor dintre furnizorii de reţele şi/sau servicii de comunicaţii electronice, în scopul asigurării concurenţei loiale şi a protecţiei utilizatorilor pe pieţele acestor servicii;

r) soluţionarea litigiilor dintre furnizorii de servicii de comunicaţii electronice şi utilizatorii finali;

s) monitorizarea şi controlul calităţii serviciilor de comunicaţii electronice, al corespunderii acestora condiţiilor autorizării generale sau licenţei; controlul respectării condiţiilor autorizării generale sau licenţei, prevederilor legilor, ale altor acte normative şi ale reglementărilor privind activitatea din domeniul comunicaţiilor electronice, cu excepţia controlului menţionat la art.7 alin.(3) lit.i);

t) aplicarea sancţiunilor contravenţionale, în limitele competenţelor sale, conform legislaţiei în vigoare;

[Art.9 al.(1), lit.t) în redacţia LP131-XVIII din 23.12.09, MO23-24/12.02.10 art.35]

u) adoptarea deciziilor în chestiuni ce ţin de competenţa sa;

v) utilizarea posibilităţilor de efectuare a sondajelor;

w) elaborarea şi aprobarea reglementărilor interne.

(2) În vederea îndeplinirii prevederilor prezentei legi, Agenţia colaborează cu autoritatea pentru protecţia concurenţei, inclusiv prin furnizarea reciprocă a informaţiilor necesare aplicării atît a prevederilor legislaţiei cu privire la protecţia concurenţei, cît şi a prevederilor legislaţiei privind comunicaţiile electronice, colaborează cu organul central de specialitate, cu alte autorităţi publice. Colaborarea între Agenţie şi autoritatea pentru protecţia concurenţei se efectuează conform delimitării de funcţii şi atribuţii date prin lege.

Art.10. - (1) Agenţia, în limitele competenţelor sale, are dreptul:

a) să elaboreze şi să aprobe reglementări în condiţiile legii şi conform strategiei de dezvoltare a comunicaţiilor electronice;

b) să exercite controlul asupra activităţii participanţilor la piaţa serviciilor de comunicaţii electronice şi asupra modului de satisfacere a cerinţelor utilizatorilor;

c) să elibereze, să suspende ori să revoce parţial sau total licenţele, să elaboreze şi să modifice condiţiile de licenţă conform legii şi să efectueze controlul respectării acestora; să acorde, să suspende ori să revoce parţial sau total drepturile de furnizare a reţelelor sau serviciilor de comunicaţii electronice, să elaboreze şi să modifice condiţiile autorizării generale conform legii şi să efectueze controlul respectării acestora;

d) să aibă acces la documentele ce ţin de activităţi din domeniul comunicaţiilor electronice, practicate conform autorizării generale sau licenţei, inclusiv la informaţia ce prezintă secret comercial, asigurînd confidenţialitatea acestora, în condiţiile legii;

e) să solicite şi să obţină de la furnizorii de reţele şi/sau servicii de comunicaţii electronice informaţiile necesare, inclusiv date statistice, copii, extrase din documente, asigurînd, după caz, confidenţialitatea lor, în special pentru:

- verificarea de la caz la caz a respectării condiţiilor de autorizare generală, de licenţă şi a altor reglementări;
- elaborarea rapoartelor statistice trimestriale şi anuale;
- verificarea sistematică sau de la caz la caz a respectării condiţiei privind contribuţia financiară la fondul serviciului universal, a situaţiei privind achitarea taxelor pentru eliberarea licenţelor al căror număr este limitat, privind achitarea plăţilor de reglementare şi monitorizare şi privind respectarea obligaţiilor de acces, interconectare şi serviciu universal;
- verificarea de la caz la caz a respectării prevederilor actelor normative în cazul depunerii unei petiţii, al apariţiei unor motive speciale şi justificate sau al efectuării unei investigaţii pentru evaluarea cererii de acordare a licenţei;

- efectuarea analizei de piață;

f) să ceară furnizorilor de rețele şi/sau servicii de comunicații electronice executarea deciziilor sale;

g) să aplice sancțiuni contravenționale, în limitele competențelor sale, conform legislației în vigoare;

[Art.10 al.(1), lit.g) în redacția LP131-XVIII din 23.12.09, MO23-24/12.02.10 art.35]

h) să sesizeze instanțele de judecată în vederea soluționării litigiilor;

i) să efectueze controlul calității serviciilor de comunicații electronice, al respectării condițiilor autorizării generale, licenței, prevederilor actelor normative privind activitatea din domeniul comunicațiilor electronice, cu excepția controlului prevăzut la art.7 alin.(3) lit.i).

(2) Solicitarea informațiilor şi documentelor din partea Agenției trebuie să fie justificată şi proporționată cu sarcinile ce îi revin conform prezentei legi.

(3) Pentru efectuarea controalelor planificate şi inopinate, specialiştii Agenției sînt împuterniciți prin dispoziții de control, semnate de directorul Agenției sau de unul dintre directorii adjuncți. La efectuarea controlului, specialiştii Agenției au acces liber în încăperile şi pe teritoriul furnizorilor de rețele şi/sau servicii, precum şi la documentația şi informația acestora, şi au dreptul să întreprindă măsuri de conservare a documentației şi informației în modul şi în condițiile stabilite de lege. Procedura de control şi alte acțiuni ce țin de aceasta sînt stabilite într-un regulament elaborat şi aprobat de Agenție şi publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(4) În caz de necesitate, organele afacerilor interne acordă specialiştilor Agenției asistența necesară în exercitarea atribuțiilor ce le revin.

(5) Agenția participă la lucrările organismelor internaționale de specialitate şi de reglementare, colaborează şi se reprezintă în instituții şi organizații internaționale din domeniul comunicațiilor electronice, conlucrează cu autorități similare din alte state, inclusiv prin încheierea unor acorduri bilaterale de colaborare, schimb de experiență şi informație de specialitate.

Art.11. - (1) Agenția este condusă de un Consiliu de administrație, constituit din preşedintele consiliului care este şi directorul Agenției, numit în continuare director, şi doi membri ai consiliului - directori adjuncți ai Agenției, numiți în continuare directori adjuncți.

(2) Deciziile Consiliului de administrație se adoptă cu o majoritate de voturi. Fiecare membru al Consiliului de administrație deține un vot.

(3) Directorul şi directorii adjuncți sînt desemnați de către Guvern pentru un termen de 4 ani.

(4) În cazul apariției, din diferite motive, a unui loc vacant de director sau de director adjunct, Guvernul, în termen de o lună, desemnează un nou director sau director adjunct. Nici unul dintre membrii Consiliului de administrație nu poate deține funcția mai mult de 8 ani.

(5) Directorul, directorii adjuncți şi angajații Agenției trebuie să fie cetățeni ai Republicii Moldova, să aibă studii superioare, să posede calificare profesională superioară şi experiență de muncă în domeniul comunicațiilor electronice.

(6) Directorul şi directorii adjuncți pot fi eliberați din funcții de către Guvern în cazul:

a) demisionării;

b) pierderii cetățeniei Republicii Moldova;

c) imposibilității exercitării funcției din motive de sănătate;

d) alegerii sau desemnării în altă funcție;

e) condamnării la privațiune de libertate prin hotărîre definitivă a instanței de judecată;

f) îndeplinirii necorespunzătoare, în mod sistematic, a atribuțiilor acordate prin lege;

g) altor situații prevăzute de lege.

(7) Directorul angajează personalul Agenției cu consimțămîntul a cel puțin unuia dintre directorii adjuncți.

(8) Directorul şi directorii adjuncţi nu sînt în drept să deţină funcţii, acţiuni şi/sau părţi sociale, să aibă cîştiguri materiale ori financiare sau să intervină pentru angajarea unei persoane, sau să negocieze angajarea sa după expirarea termenului de aflare în funcţie la întreprinderile a căror activitate este reglementată de Agenţie.

(9) Anual, pînă în data de 30 aprilie, Agenţia publică raportul privind activitatea sa în vederea implementării strategiei de dezvoltare a comunicaţiilor electronice şi a reglementărilor sale, precum şi anuarul statistic privind dezvoltarea comunicaţiilor electronice în Republica Moldova în anul precedent.

Art.12. - (1) Anual, pînă în data de 15 noiembrie, Agenţia îşi formează bugetul pentru anul următor din:

a) plăţile de reglementare şi monitorizare;

b) plăţile pentru resursele de numerotare atribuite;

c) alte surse financiare prevăzute de lege.

(2) Bugetul Agenţiei se aprobă de către Consiliul său de administraţie în limita necesităţii asigurării unei activităţi conforme şi a independenţei financiare a Agenţiei. Executarea bugetului va fi verificată printr-un audit independent, al cărui raport va fi prezentat Guvernului.

(3) Agenţia stabileşte cuantumul plăţilor de reglementare şi monitorizare pentru anul următor la un nivel suficient să acopere cheltuielile necesare pentru asigurarea activităţii sale conform prezentei legi. Cuantumul plăţilor de reglementare şi monitorizare se stabileşte în baza estimării volumului veniturilor provenite din activităţile din domeniul comunicaţiilor electronice, în mărime de pînă la 0,3 la sută din volumul venitului estimat.

(4) Anual, pînă în data de 1 noiembrie, Agenţia publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova decizia privind cuantumul plăţilor de reglementare şi monitorizare stabilit pentru anul următor.

(5) Plăţile de reglementare şi monitorizare se transferă de către furnizorii de reţele şi/sau servicii de comunicaţii electronice în contul curent al Agenţiei trimestrial/anual, pînă la data de 15 a lunii imediat următoare trimestrului/anului de gestiune. Agenţia deţine dreptul exclusiv de a utiliza mijloacele de pe contul său. Mijloacele neutilizate în anul financiar curent se transferă în bugetul anului următor. Dacă, în cursul anului financiar curent, se formează un deficit de mijloace băneşti, Agenţia are dreptul să-l compenseze din contul bugetului anului următor, corectînd corespunzător cuantumul plăţilor de reglementare şi monitorizare. Pentru cheltuielile curente ce nu pot fi acoperite din plăţile de reglementare şi monitorizare colectate, Agenţia are dreptul să contracteze împrumuturi bancare la dobînzi rezonabile. Agenţia ramboursează împrumuturile din mijloacele obţinute de la plăţile de reglementare şi monitorizare colectate ulterior.

(6) Anual, pînă în data de 1 martie, Agenţia prezintă Guvernului un raport financiar, care se publică în presa centrală.

Art.13. - (1) În scopul protecţiei utilizatorilor, Agenţia întreprinde următoarele acţiuni:

a) elaborează reglementări privind asigurarea protecţiei utilizatorilor;

b) examinează şi soluţionează petiţiile utilizatorilor;

c) colaborează cu organizaţiile ce reprezintă interesele utilizatorilor;

d) furnizează organizaţiilor ce apără interesele utilizatorilor, precum şi utilizatorilor informaţia necesară referitoare la activitatea furnizorilor de reţele şi/sau servicii de comunicaţii electronice publice, exceptînd cazurile în care această informaţie este confidenţială.

(2) Utilizatorii pot solicita sprijinul Agenţiei în vederea soluţionării unor probleme ce ţin de competenţa acesteia. Agenţia examinează cererile menţionate şi le soluţionează în limitele competenţelor sale.

Art.14. - (1) Transparenţa activităţii şi a deciziilor Agenţiei este asigurată de către Consiliul său

de administrație, care, în acest scop:

a) face publice ședințele Consiliului de administrație;

b) anunță din timp toate părțile interesate asupra ordinii de zi a ședinței Consiliului de administrație, asigurîndu-le, atît lor cît şi publicului larg, accesul liber la examinarea chestiunilor incluse pe ordinea de zi, cu excepția celor cu caracter confidențial, dar, şi în acest caz, deciziile ședinței sînt accesibile oricărei persoane interesate;

c) în cazul în care Consiliul de administrație intenționează să adopte hotărîri ce pot avea impact asupra piețelor relevante şi asupra furnizării serviciilor publice, Agenția are obligația să respecte procedura de consultare, publicînd pe pagina sa web proiectul de hotărîre şi, la solicitarea părților interesate, să le expedieze prin poşta electronică documentul respectiv, acordîndu-le posibilitatea de a formula avize pe marginea proiectului într-o perioadă de timp stabilită pentru consultare, care va fi de cel puțin 30 de zile calendaristice, inclusiv 15 zile pentru prezentarea avizelor şi propunerilor şi 15 zile - pentru discutarea lor. Consultările publice trebuie să cuprindă atît prezentarea comentariilor la proiectele de hotărîri ale Agenției, cît şi discutarea acestor comentarii cu părțile ce le-au prezentat. Procedura de consultări trebuie să fie inerentă examinării oricăror probleme ce afectează sau pot afecta interesele oricărui furnizor.

(2) Toate persoanele care au solicitat înscrierea adresei lor de poştă electronică pe lista de corespondență special constituită de Agenție vor fi informate referitor la începerea consultării cel tîrziu la data publicării documentului.

(3) În cazul în care Consiliul de administrație consideră că există o nevoie urgentă de acțiuni pentru protecția concurenței sau pentru protecția utilizatorilor, acest termen de 30 de zile poate fi redus, dar nu va fi mai mic de 10 zile.

(4) Agenția va face accesibile pentru public rezultatele consultării, inclusiv motivele pentru care a respins obiecțiile sau propunerile prezentate de părțile interesate, cu excepția cazurilor în care informația este confidențială.

(5) În cazul în care litigiile dintre furnizorii de rețele şi/sau servicii de comunicații electronice nu pot fi soluționate de către aceştia de sine stătător, ele sînt examinate de Agenție în limitele competențelor sale, care, la sesizarea oricăreia dintre părți, va adopta o decizie obligatorie în vederea soluționării litigiului. Orice obligații impuse unei părți de către Agenție pentru soluționarea unui litigiu trebuie să corespundă prevederilor prezentei legi. Decizia se va emite de către Agenție în termen de o lună de la data sesizării. Acest termen poate fi prelungit cu cel mult o lună, fapt despre care urmează a fi informate părțile implicate în litigiu.

(6) Agenția, în termen de 3 zile de la data adoptării deciziei, expediază spre executare părților implicate în litigiu decizia asupra litigiului, cu expunerea motivelor pe care se întemeiază aceasta.

(7) Deciziile şi reglementările Agenției pot fi atacate în instanța de judecată competentă.

(8) Deciziile Agenției care prezintă interes public, precum şi lista licențelor eliberate de ea se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Capitolul III
REȚELELE ŞI SERVICIILE DE COMUNICAȚII ELECTRONICE

Art.15. - (1) Rețelele de comunicații electronice se creează în scopul furnizării serviciilor de comunicații electronice, satisfacerii necesităților publice şi private în domeniul comunicațiilor electronice, prin intermediul sistemelor tehnice care trebuie să corespundă anumitor cerințe tehnice şi de calitate.

(2) La construirea clădirilor administrative, locuințelor şi a altor edificii, rețelele interioare de distribuire a comunicațiilor electronice se proiectează şi se instalează de către proprietarul imobilului.

(3) La construirea (reconstruirea) clădirilor, drumurilor, podurilor şi altor construcții, lucrările de

instalare, de înlocuire sau de mutare a oricăror elemente ale rețelelor de comunicații electronice se execută de către proprietarul imobilelor menționate, cu acordul prealabil al proprietarului rețelelor de comunicații electronice.

Art.16. - (1) Echipamentele şi cablurile de comunicații electronice se importă, se furnizează şi se comercializează numai în baza certificatului de conformitate, eliberat de organismul de certificare a produselor din domeniul comunicațiilor electronice, acreditat în modul stabilit. Echipamentele şi cablurile de comunicații electronice trebuie să fie marcate conform reglementărilor în vigoare.

(2) Se interzice utilizarea echipamentelor şi cablurilor de comunicații electronice necertificate şi nemarcate, precum şi conectarea la rețelele de comunicații electronice a echipamentelor terminale necertificate şi nemarcate.

Art.17. - (1) Rețelele de comunicații electronice sînt protejate în condițiile legii.

(2) Pentru liniile de cablu, elementele de suport ale liniilor de comunicații electronice şi instalațiile de comunicații electronice se stabileşte o zonă de protecție în formă de fîşii de teren de-a lungul liniilor şi instalațiilor de comunicații electronice, a căror lățime este de 2 m de ambele părți.

(3) În zonele de păduri şi în spațiile verzi, pentru liniile de comunicații electronice, pe piloni se asigură crearea fîşiilor de demarcație, cu o lățime de cel puțin 2 m de ambele părți, de la firele marginale pînă la coroana arborilor.

(4) În zona de protecție a liniilor de cablu, a elementelor de suport ale liniilor de comunicații electronice şi a instalațiilor de comunicații electronice, proprietarii funciari sau alte persoane pot executa lucrări de construcție, terasament, sădire a plantațiilor multianuale ori alte lucrări ce pot cauza daune rețelelor de comunicații electronice numai în baza unui acord cu proprietarul liniilor de cablu, al elementelor de suport ale liniilor sau al instalațiilor de comunicații electronice.

(5) Lucrările de construcție, terasament, sădire a plantațiilor multianuale şi alte lucrări care pot cauza daune rețelelor de comunicații speciale în zona de protecție a liniilor de cablu, elementelor de suport ale liniilor de comunicații electronice şi a instalațiilor de comunicații electronice ce aparțin acestor rețele se efectuează numai cu acordul administratorului rețelelor.

(6) Regulile privind protecția rețelelor de comunicații electronice şi efectuarea lucrărilor în zonele de protecție şi pe traseele liniilor de comunicații electronice se aprobă de către Guvern.

(7) Beneficiarii proiectelor de linii de cablu şi radioreleu terestre, din momentul proiectării acestora, vor înregistra traseele liniilor la autoritățile administrației publice locale, ale căror teritorii sînt intersectate de aceste linii, pentru a fi protejate de prejudicii în legătură cu executarea noilor construcții în zona de acțiune a acestora.

(8) Activitățile din domeniul comunicațiilor electronice în zona de frontieră, la intersecția liniei frontierei de stat pe uscat sau pe apele de frontieră se efectuează în conformitate cu regulamentul corespunzător, elaborat de organul central de specialitate şi aprobat de Guvern.

Art.18. - (1) Furnizorilor de rețele de comunicații electronice, în condițiile prezentei legi, li se acordă dreptul de a instala rețele de comunicații electronice în, pe, deasupra sau sub teritoriul proprietăților funciare, podurilor, străzilor, tunelurilor, clădirilor, colectoarelor, zonelor închise, pădurilor, apelor cu acordul scris al proprietarului terenului sau al unui alt bun imobil.

(2) În cazul refuzului proprietarului terenului sau al unui alt bun imobil, instalarea rețelelor de comunicații electronice se permite numai în baza hotărîrii instanței de judecată, în situația lipsei unor alternative fezabile pentru instalarea acestor rețele.

(3) Se interzice crearea şi operarea rețelelor de comunicații electronice susceptibile să cauzeze prejudicii sănătății oamenilor care locuiesc în zona de impact negativ al acestor rețele.

(4) Se permite crearea şi operarea de rețele de comunicații electronice pe teritoriul ariilor naturale protejate de stat (rezervații naturale) numai în baza unui raport al expertizei ecologice privind lipsa impactului negativ al acestora asupra naturii.

(5) Instalarea rețelelor de comunicații electronice pe orice proprietate nu modifică dreptul de proprietate asupra rețelelor de comunicații electronice, nici dreptul asupra proprietății pe care sînt instalate.

(6) Modul de executare a lucrărilor şi de utilizare a terenurilor şi a altor bunuri imobile se stabileşte de către furnizorul de rețele de comunicații electronice sau, după caz, de către antreprenorul care execută lucrările de comun acord şi pe bază de contract încheiat cu proprietarul terenului ori al unui alt bun imobil. Dreptul de acces al furnizorului la rețelele sale de comunicații electronice va fi opozabil, în temeiul prezentei legi, şi persoanelor care vor deveni ulterior proprietari ai terenurilor sau ai altor bunuri imobile pe care sînt instalate rețelele respective. Executorul lucrărilor îşi asumă responsabilitatea pentru amenajarea aspectului exterior al terenurilor, construcțiilor, obiectivelor şi traseelor, precum şi pentru recuperarea echivalentă a prejudiciilor cauzate în procesul instalării rețelelor de comunicații electronice.

(7) Pretențiile privind nerespectarea prevederilor contractuale sau recuperarea prejudiciilor sînt înaintate spre soluționare instanței de judecată în termen de cel mult un an de la data finalizării lucrărilor.

(8) În cazul necesității de a lichida consecințele avariilor la rețelele de comunicații electronice sau al executării unor lucrări de urgență, deținătorul de terenuri sau de alte bunuri imobile va permite accesul imediat al reprezentanților furnizorului la rețelele de comunicații electronice. În caz de refuz al deținătorului de terenuri sau de alte bunuri imobile, accesul furnizorului la rețele se va efectua în baza autorizației emise de autoritățile administrației publice locale.

Art.19. - (1) Furnizarea rețelelor şi/sau serviciilor de comunicații electronice se efectuează în baza autorizării generale şi, după caz, a licenței, prevăzute de prezenta lege.

(2) Furnizorii de rețele şi/sau servicii de telefonie publică sînt obligați să furnizeze rețele şi/sau servicii în conformitate cu reglementările corespunzătoare şi poartă răspundere în fața utilizatorilor potrivit raporturilor contractuale.

(3) Rețelele şi/sau serviciile de comunicații electronice vor fi furnizate în condiții de concurență, conform legii.

Art.20. - (1) Furnizorii de rețele şi/sau servicii publice de comunicații electronice au următoarele drepturi:

a) să furnizeze rețele şi/sau servicii de comunicații electronice în baza autorizării generale şi, după caz, a licenței corespunzătoare, cu respectarea condițiilor acestora;

b) să stabilească tarifele pentru serviciile de comunicații electronice în conformitate cu legislația în vigoare;

c) să stabilească procedura şi termenele de efectuare a plăților pentru serviciile de comunicații electronice;

d) să suspende sau să înceteze furnizarea serviciilor de comunicații electronice dacă utilizatorii finali nu-şi respectă obligațiile specificate în contractele încheiate privind furnizarea serviciilor.

(2) Furnizorii de rețele şi/sau servicii publice de comunicații electronice publice au obligația să asigure:

a) accesul necondiționat al tuturor utilizatorilor la serviciile corespunzătoare dacă aceştia se află în zona de activitate corespunzătoare şi dacă furnizorul dispune de echipamente autorizate de către Centrul Național pentru Frecvențe Radio;

b) calitatea serviciilor furnizate;

c) conexiunea cu alte rețele de comunicații electronice, în condițiile prezentei legi;

d) securitatea personalului care exploatează rețelele de comunicații electronice;

e) întreprinderea acțiunilor tehnice şi organizatorice corespunzătoare în vederea asigurării securității serviciilor şi protecției datelor personale ale utilizatorilor;

f) oferirea prioritară a canalelor de comunicații electronice pentru nevoile rețelelor de comunicații speciale şi întreprinderea unor acțiuni urgente pentru restabilirea canalelor în caz de defectare;

g) oferirea informațiilor solicitate de Agenție în termenele şi la nivelul de detaliere indicate de Agenție, în condițiile legii;

h) blocarea temporară, în condițiile legii, a posibilității de ascundere a identității liniei apelante la solicitarea scrisă a abonatului privind depistarea sursei unor apeluri malițioase sau indecente, aplicînd proceduri transparente; stocarea şi punerea la dispoziția solicitantului, în condițiile legii, a datelor care permit identificarea abonatului apelant;

i) anularea sau blocarea temporară, în absența acordului abonatului sau utilizatorului apelant, a posibilității de ascundere a identității liniei apelante, aplicînd proceduri transparente la procesarea datelor de localizare pentru fiecare linie în parte, pentru ca organizațiile de urgență (organele locale de poliție, pompierii, serviciul gaze şi asistența medicală de urgență sau, după caz, organizațiile medicale care asigură asistența populației pe plan local, precum şi alte organizații similare care oferă asistență populației în cazuri de urgență) şi organele de drept să răspundă la asemenea apeluri.

(3) Furnizorii de rețele şi/sau servicii de comunicații electronice, indiferent de tipul de proprietate, sînt obligați:

a) să prezinte, în condițiile legii, organelor împuternicite care exercită activitatea operativă de investigații informații despre utilizatori şi despre serviciile publice de comunicații electronice furnizate acestora;

b) să permită, din punct de vedere tehnic, organelor împuternicite să efectueze, în condițiile legii, măsurile operative de investigații pe rețelele de comunicații electronice şi să prezinte în acest scop datele tehnice necesare;

c) să păstreze toate informațiile disponibile, generate sau procesate în procesul furnizării propriilor servicii de comunicații electronice, necesare pentru identificarea şi urmărirea sursei de comunicații electronice, identificarea destinației, tipului, datei, orei şi duratei comunicației, identificarea echipamentului de comunicații al utilizatorului sau al altui dispozitiv utilizat pentru comunicație, identificarea coordonatelor echipamentului terminal de comunicații mobile şi să asigurare prezentarea acestor informații organelor împuternicite în condițiile legii. Informațiile ce țin de serviciile de telefonie mobilă sau fixă vor fi păstrate o perioadă de cel puțin un an, iar cele ce țin de rețeaua Internet - de cel puțin 6 luni. Obligația de păstrare se referă inclusiv la tentativele de apel eşuate.

Art.21. - (1) Serviciile de comunicații electronice se furnizează contra plată, conform tarifelor stabilite, inclusiv cu plata în avans. Tarifele trebuie să fie nediscriminatorii, rezonabile şi stabilite în baza costurilor de furnizare, oferind tuturor locuitorilor țării posibilitatea de a beneficia de servicii de comunicații electronice.

(2) Furnizorul cu putere semnificativă pe o piață relevantă nu are dreptul să condiționeze furnizarea în condiții mai avantajoase a serviciilor de comunicații electronice în cadrul acestei piețe de achiziționarea de către beneficiarul acestor condiții a unor produse sau servicii oferite de acesta sau de un alt furnizor afiliat acestuia.

Art.22. - Tarifele, modul şi condițiile de furnizare a serviciilor publice de comunicații electronice sînt făcute publice.

Capitolul IV
REGIMUL DE AUTORIZARE GENERALĂ ŞI LICENȚIERE

Art.23. - (1) Furnizarea rețelelor şi/sau serviciilor publice de comunicații electronice este supusă regimului de autorizare generală în conformitate cu prevederile prezentei legi, fără vreo decizie sau vreun alt act administrativ.

(2) Furnizarea rețelelor şi/sau serviciilor speciale de comunicații electronice şi furnizarea rețelelor

şi/sau serviciilor de comunicaţii electronice exclusiv pentru necesităţi proprii nu sînt supuse regimului de autorizare generală prevăzut de prezenta lege.

(3) Persoana fizică sau juridică care intenţionează să furnizeze reţele şi/sau servicii de comunicaţii electronice urmează să depună la Agenţie o notificare, în urma depunerii căreia aceasta îşi poate începe activitatea. Notificarea va conţine un minimum de informaţii necesare pentru a asigura ţinerea de către Agenţie a Registrului public al furnizorilor de reţele şi servicii de comunicaţii electronice şi va fi însoţită de fişa de descriere abstractă a reţelei şi/sau serviciului, care va face parte integrantă din notificare.

(4) Notificarea se consideră realizată în cazul în care au fost îndeplinite toate cerinţele ce ţin de transmiterea, forma şi conţinutul notificării. În cazul în care nu sînt îndeplinite cerinţele prevăzute la alin. (3), Agenţia, în termen de 7 zile de la data transmiterii notificării, va cere în scris persoanei ce a transmis notificarea îndeplinirea acestora.

(5) Transmiterea notificării şi a documentelor către sediul Agenţiei pentru a beneficia de regimul de autorizare generală se efectuează în unul din următoarele moduri:

a) prin depunere, personal sau de către un reprezentant legal al furnizorului ori al persoanei care intenţionează să furnizeze reţele şi/sau servicii de comunicaţii electronice, sub luare de semnătură;

b) prin serviciul de trimitere poştală recomandată cu confirmare de primire;

c) printr-un înscris în formă electronică, căruia i s-a aplicat o semnătură digitală autentică, bazată pe un certificat al cheii publice, nesuspendat sau nerevocat la momentul respectiv.

(6) Este considerată dată a transmiterii, după caz, data înscrierii în registrul general de intrare a corespondenţei al Agenţiei, data confirmării primirii prin serviciul de trimitere poştală recomandată sau data primirii înscrisului în formă electronică.

(7) Agenţia, în cel mult 7 zile de la notificarea începerii activităţilor în domeniul comunicaţiilor electronice, va elibera o declaraţie informativă tip ce confirmă depunerea notificării de către persoana fizică sau juridică, înscrierea acesteia în Registrul public al furnizorilor de reţele şi servicii de comunicaţii electronice, cît şi condiţiile autorizării generale, care detaliază drepturile privind furnizarea reţelelor sau serviciilor, inclusiv de drepturile de instalare a echipamentelor, de negociere a interconectării, de obţinere a accesului sau interconectării în vederea facilitării exercitării acestor drepturi în raport cu organele administraţiei publice de toate nivelele sau în raport cu alţi furnizori de reţele şi/sau servicii şi obligaţiile respective ale furnizorului de reţea şi/sau serviciu.

(8) Orice modificare a datelor incluse în notificarea iniţială trebuie să fie notificată Agenţiei în termen de 10 zile.

(9) Furnizorii de reţele şi/sau servicii de comunicaţii electronice care au intenţia de a-şi sista activitatea sînt obligaţi să notifice Agenţia şi să informeze utilizatorii asupra acestui fapt cu cel puţin 30 de zile înainte de data sistării activităţii.

(10) Persoana care a realizat notificarea în condiţiile prevăzute la alin.(3) şi (4) este autorizată să furnizeze doar tipurile de reţele şi/sau servicii indicate în notificare, avînd toate drepturile şi obligaţiile prevăzute de lege şi expuse în condiţiile autorizării generale.

(11) Furnizorul de reţele de comunicaţii electronice are dreptul de a utiliza aceste reţele pentru difuzarea sau retransmisia programelor audiovizuale numai după parcurgerea procedurilor de autorizare prevăzute de legislaţia din domeniul audiovizualului.

(12) Agenţia elaborează şi actualizează nomenclatorul tipurilor de reţele şi servicii de comunicaţii electronice şi formularul-tip al notificării, care include informaţia ce urmează a fi comunicată de persoana fizică sau juridică care intenţionează să furnizeze reţele şi/sau servicii de comunicaţii electronice pentru a beneficia de regimul de autorizare generală. Aceste informaţii sînt grupate în următoarele categorii:

a) datele necesare pentru identificarea furnizorului şi comunicarea eficientă cu acesta;

b) descrierea abstractă a tipurilor de rețele sau servicii pe care persoana intenționează să le furnizeze;

c) data estimativă a începerii activității.

(13) Agenția elaborează, actualizează şi modifică, în conformitate cu prezenta lege, condițiile autorizării generale pentru diverse tipuri de rețele şi servicii, prin care stabileşte condițiile în care acestea pot fi furnizate, definind astfel drepturile şi obligațiile care revin furnizorilor fiecărui tip de rețea sau de serviciu. Condițiile autorizării generale prevăd:

a) interconectarea şi interoperabilitatea rețelelor;

b) disponibilitatea resurselor de numerotare pentru utilizatorii finali;

c) cerințe privind protecția mediului, planurile de urbanism şi amenajare a teritoriului;

d) cerințe şi condiții legate de acordarea dreptului de acces pe proprietăți, de colocare şi utilizare partajată a infrastructurii, inclusiv, dacă este cazul, garanții de ordin financiar sau tehnic necesare pentru a asigura executarea corespunzătoare a lucrărilor de infrastructură;

e) obligații privind retransmisia programelor audiovizuale prin rețelele de comunicații electronice, în conformitate cu prevederile legislației privind audiovizualul;

f) prelucrarea şi protecția datelor cu caracter personal; protecția vieții private;

g) protecția utilizatorilor;

h) restricții privind transmiterea conținutului ilegal şi vătămător, în conformitate cu prevederile legale aplicabile în domeniul comerțului electronic şi al audiovizualului;

i) informații care trebuie prezentate Agenției în temeiul prezentei legi;

j) interceptarea legală, de către organele abilitate prin lege, a comunicațiilor electronice şi asigurarea confidențialității prin sisteme proprii, acreditate în condițiile actelor normative în vigoare;

k) furnizarea rețelelor şi a serviciilor de comunicații electronice pe durata situațiilor generate de producerea unei calamități naturale ori a unui sinistru de proporții;

l) măsuri privind limitarea expunerii populației la efectele cîmpurilor electromagnetice generate de rețelele de comunicații electronice, în condițiile legii;

m) obligații privind acordarea accesului la servicii şi rețele de comunicații electronice;

n) menținerea integrității rețelelor publice de comunicații electronice, inclusiv prin condiții care să împiedice producerea perturbațiilor prejudiciabile între rețelele sau serviciile de comunicații electronice;

o) asigurarea securității rețelelor publice de comunicații electronice împotriva accesului neautorizat;

p) condiții de utilizare a frecvențelor radio a căror utilizare este supusă doar autorizării generale, în conformitate cu prevederile prezentei legi;

q) măsuri destinate asigurării respectării standardelor sau specificațiilor tehnice;

r) criteriile şi procedurile pentru impunerea obligațiilor privind serviciul universal;

s) contribuții financiare pentru susținerea serviciului universal;

t) plata de reglementare şi monitorizare.

(14) Autorizarea generală conferă persoanei fizice sau juridice care a depus notificarea:

a) dreptul de a furniza rețele şi/sau servicii de comunicații electronice;

b) dreptul de a solicita colocarea echipamentelor necesare.

(15) Furnizorilor de rețele şi/sau servicii de comunicații electronice publice autorizarea generală le conferă:

a) dreptul de a negocia şi a încheia acorduri de acces sau de interconectare cu alți furnizori autorizați de rețele şi/sau servicii publice de comunicații electronice, în condițiile prezentei legi;

b) dreptul de a fi desemnați pentru furnizarea oricăror componente ale serviciului universal pe întreg teritoriul țării sau în unele zone ale acesteia, în condițiile legii.

(16) Furnizorii de rețele şi/sau servicii de comunicații electronice beneficiază de dreptul de acces pe proprietăți în condițiile prezentei legi.

(17) Furnizorii de rețele şi/sau servicii de comunicații electronice au dreptul să activeze pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Agenția are dreptul, în condițiile legii, să impună anumite condiții pentru unele regiuni, oraşe, sate sau rețele de comunicații electronice.

(18) Autorizarea generală este valabilă fără vreo limitare în timp, cu excepția cazurilor prevăzute de prezenta lege.

Art.24. - (1) Licența de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio este actul administrativ prin care Agenția acordă unui furnizor, autorizat în condițiile art.23, dreptul de a utiliza una sau mai multe frecvențe sau canale radio în scopul furnizării de servicii de comunicații electronice, cu respectarea anumitor parametri tehnici. Nu este necesară obținerea licenței pentru canalele şi frecvențele radio menționate la alin.(4) al prezentului articol. Utilizarea frecvențelor sau canalelor radio este permisă numai după obținerea licenței în condiții care să asigure exploatarea lor eficientă.

(2) La solicitarea licenței de utilizare a canalului sau frecvenței radio, Agenția are dreptul să verifice posibilitatea respectării de către solicitant a condițiilor aferente unor astfel de drepturi. În acest scop, solicitantului i se pot cere informații care ar demonstra capacitatea sa de a respecta aceste condiții. În cazul în care informațiile respective nu sînt prezentate, solicitarea dreptului de a utiliza canale sau frecvențe radio poate fi respinsă.

(3) Licența de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio prevede condiții în care titularul acesteia îşi poate exercita dreptul prevăzut la alin. (1). Aceste condiții trebuie să fie obiectiv justificate în raport cu tipul de rețea sau de serviciu care urmează a fi furnizat, să fie transparente, nediscriminatorii, proporționale şi să prevadă:

a) determinarea tipului de rețea sau de serviciu ori a tehnologiei pentru care a fost acordat dreptul de utilizare a frecvențelor, inclusiv, dacă este cazul, de utilizare exclusivă a unei frecvențe pentru transmiterea unui anumit conținut sau pentru retransmiterea anumitor programe audiovizuale;

b) utilizarea efectivă, rațională şi eficientă a frecvențelor, inclusiv, dacă este cazul, cerințele de acoperire a teritoriului;

c) cerințele tehnice şi operaționale necesare pentru evitarea bruiajelor dăunătoare, perturbațiilor prejudiciabile şi pentru limitarea expunerii populației la efectele cîmpurilor electromagnetice, acolo unde aceste cerințe sînt diferite față de cele incluse în autorizarea generală;

d) durata pentru care se acordă dreptul de utilizare, sub rezerva modificării Tabelului național de atribuire a benzilor de frecvențe;

e) cesionarea licenței;

f) tariful de utilizare a spectrului de frecvențe sau a canalelor;

g) orice obligații asumate de furnizorul în cauză în cursul unei proceduri de selecție competitivă sau comparativă;

h) obligații care decurg din acorduri internaționale privind utilizarea frecvențelor radio.

(4) Agenția poate stabili anumite categorii de canale sau frecvențe radio a căror utilizare este permisă fără obținerea unei licențe de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio, supusă regimului de autorizare generală în ceea ce priveşte accesul şi condițiile de utilizare, în cazurile în care acest lucru este posibil din punct de vedere tehnic, şi în special atunci cînd riscul producerii interferențelor perturbatoare este redus. Organul central de specialitate stabileşte regimul armonizat de utilizare a acestora, pentru fiecare categorie de canale şi frecvențe a căror utilizare este permisă fără obținerea unei licențe de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio, prin decizia conducătorului. Agenția include, după caz, condițiile de utilizare a unor asemenea canale sau frecvențe radio în autorizarea generală.

(5) Numărul licențelor de utilizare ce urmează a fi eliberate nu va fi limitat, cu excepția cazurilor

cînd limitarea este necesară pentru utilizarea eficientă a resurselor limitate sau pentru evitarea interferenței periculoase a frecvențelor radio.

(6) Limitarea numărului de licențe de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio ce urmează a fi eliberate se poate face numai cu respectarea următoarelor condiții:

a) asigurarea concurenței şi a unui maximum de beneficii pentru utilizatori;

b) acordarea tuturor părților interesate, inclusiv utilizatorilor, a oportunității de a-si exprima opiniile referitoare la decizia de limitare.

(7) Agenția va publica decizia de limitare a numărului de licențe de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio, însoțită de motivația corespunzătoare.

(8) Agenția va lansa invitația de depunere a cererilor pentru eliberarea licențelor de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio în conformitate cu procedura stabilită.

(9) Agenția va analiza decizia de limitare a numărului de licențe de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio anual sau în urma primirii unei cereri motivate din partea unei persoane interesate, pentru a stabili dacă această limitare mai este justificată.

(10) În cazul în care consideră că noile canale sau frecvențe radio întrunesc condițiile necesare pentru eliberarea de licențe, Agenția are obligația să aducă la cunoştința publicului acest lucru şi să lanseze invitația de depunere a cererilor.

(11) Termenul de valabilitate a licențelor de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio este de 5 ani de la data eliberării (incluzînd şi termenul pentru care a fost suspendată licența), cu excepția:

a) licențelor de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio eliberate în situația în care numărul licențelor este limitat, pentru care termenul de valabilitate este de 15 ani;

b) licențelor de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio pentru rețele şi/sau posturi de radio sau de televiziune, care se eliberează pentru termenul de valabilitate a licențelor de emisie sau a autorizațiilor de retransmisie, iar pentru televiziunea analogică terestră - pentru un termen ce nu depăşeşte termenul-limită de trecere la televiziunea digitală terestră;

c) licențelor de utilizare a frecvențelor radio eliberate pentru rețele destinate unor experimentări sau transmisii ocazionale, pentru care termenul de valabilitate este de cel mult 6 luni;

d) licențelor solicitate pe un termen mai mic de 5 ani.

(12) La expirarea perioadei de valabilitate, licențele pot fi reînnoite pentru perioade similare în condițiile legii. Licențele de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio pentru televiziunea analogică terestră pot fi reînnoite pe un termen ce nu va depăşi termenul-limită de trecere la televiziunea digitală terestră.

(13) În cazul în care numărul de licențe este limitat, licențele de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio se eliberează persoanelor juridice pe bază de concurs, organizat şi desfăşurat conform unor criterii obiective, transparente, nediscriminatorii şi proporționale, stabilite de Agenție, sau prin încredințare directă, dacă dreptul oferit este o evoluție succesivă pentru rețeaua deja construită şi furnizată în mod autorizat.

(14) La eliberarea prin încredințare directă a licențelor de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio al căror număr este limitat, se depune o cerere la care se anexează planul de afaceri, care include descrierea abstractă a rețelei şi/sau serviciului, indicii de calitate şi condițiile de furnizare a serviciului, capacitatea tehnică şi financiară a solicitantului de a realiza proiectul propus şi de a îndeplini condițiile licenței.

(15) La eliberarea prin concurs a licențelor de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio al căror număr este limitat, la actele menționate la alin. (14) se anexează şi alte documente şi informații prevăzute de caietul de sarcini privind organizarea şi desfăşurarea concursului.

(16) Licențele de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio pentru furnizorii rețelelor şi/sau posturilor de radio sau de televiziune se eliberează de către Agenție în baza cererii depuse, la care se

anexează licența de emisie sau autorizația de retransmisie în copie.

(17) Deciziile privind eliberarea licențelor de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio vor fi luate şi făcute publice cît de curînd posibil după primirea cererii complete, dar nu mai tîrziu de 6 săptămîni, excepția fiind licențele care se eliberează prin concurs, printr-o procedură de selectare competitivă sau comparativă, pentru care termenul este de cel mult 8 luni.

Art.25. - (1) Agenția eliberează licențe de utilizare a resurselor de numerotare în baza unei cereri justificate în acest sens, luînd în considerare natura serviciului, necesitatea obținerii resurselor de numerotare, poziția pe piață a solicitantului şi asigurarea unei utilizări eficiente a resurselor de numerotare.

(2) Decizia de eliberare a licențelor de utilizare a resurselor de numerotare de valoare economică excepțională va fi luată în urma unor consultări publice. Aceste licențe vor fi eliberate prin concurs, în baza unor proceduri deschise, transparente şi nediscriminatorii.

(3) Deciziile privind eliberarea licențelor de utilizare a resurselor de numerotare vor fi luate şi făcute publice cît de curînd posibil după primirea cererii complete, dar nu mai tîrziu de 3 săptămîni în cazul resurselor de numerotare care au fost alocate din Planul național de numerotare, cu excepția licențelor care se eliberează prin concurs, printr-o procedură de selectare competitivă sau comparativă, pentru care termenul este de cel mult 6 săptămîni.

(4) Termenul de valabilitate a licențelor de utilizare a resurselor de numerotare este de 10 ani de la data eliberării (incluzînd şi termenul pentru care a fost suspendată licența), cu excepția:

a) licențelor de utilizare a resurselor de numerotare, eliberate titularilor de licențe de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio în situația în care numărul acestora este limitat, pentru care termenul de valabilitate este de 15 ani;

b) licențelor solicitate pe un termen mai mic de 10 ani.

(5) La expirarea perioadei de valabilitate, licențele pot fi reînnoite pentru perioade similare în condițiile legii.

Art.26. - (1) Autorizarea generală şi procedura de eliberare a licențelor de utilizare a canalelor, frecvențelor radio sau a resurselor de numerotare sînt supuse unor condiții obiectiv justificate, transparente, nediscriminatorii şi proporționale.

(2) Tipurile de rețele şi servicii de comunicații electronice, condițiile de furnizare a acestora, procedura de autorizare generală şi licențiere, formularele-tip ale licenței, notificării şi declarației informative vor fi stabilite în Regulamentul privind regimul de autorizare generală şi eliberare a licențelor de utilizare a resurselor limitate pentru furnizarea rețelelor şi serviciilor de comunicații electronice, elaborat şi aprobat de Agenție şi publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(3) Condițiile autorizării generale nu vor fi dublate la eliberarea licențelor de utilizare a canalelor, frecvențelor radio sau a resurselor de numerotare.

(4) Obligațiile speciale, impuse furnizorilor, privind accesul şi interconectarea sau serviciul universal vor fi separate juridic de drepturile şi obligațiile ce rezultă din autorizarea generală, în care se vor face referințe la criteriile şi procedurile privind impunerea unor astfel de obligații speciale.

Art.27. - (1) Înscrierea în Registrul public al furnizorilor de rețele şi servicii de comunicații electronice, eliberarea licențelor, a copiilor şi duplicatelor acestora, reperfectarea şi modificarea licențelor se efectuează gratis.

(2) Taxe se percep pentru eliberarea licențelor de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio al căror număr este limitat. Aceste taxe se stabilesc de către Guvern şi se transferă la bugetul de stat.

(3) Taxele şi plățile pentru utilizarea canalelor, frecvențelor radio sau a resurselor de numerotare, pentru instalarea echipamentelor în, pe, deasupra sau sub obiectivele proprietate publică sau privată vor reflecta nevoia de utilizare optimă a acestor resurse şi vor fi obiectiv justificate, transparente, nediscriminatorii şi proporționale în raport cu scopul intenționat, luînd în considerare obiectivele

politicii de dezvoltare a pieței comunicațiilor electronice.

Art.28. - (1) Refuzul de a elibera licența sau refuzul de a înscrie furnizorul în Registrul public al furnizorilor de rețele şi servicii de comunicații electronice va fi argumentat şi poate fi atacat de solicitant în instanța de judecată în termen de 6 luni din data primirii refuzului.

(2) Dreptul de furnizare a rețelelor şi/sau serviciilor de comunicații electronice sau de utilizare a canalelor, frecvențelor radio sau resurselor de numerotare se consideră acordat sau, după caz, reînnoit dacă Agenția nu răspunde solicitantului în termenul prevăzut de prezenta lege.

Art.29. - (1) Procedura de cesionare a drepturilor şi obligațiilor furnizorilor de rețele şi/sau servicii de comunicații electronice se stabileşte de Agenție.

(2) Licențele de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio pentru rețelele şi/sau posturile de radio sau de televiziune pot fi cesionate unui terț în baza deciziei Agenției, cu respectarea următoarelor condiții:

a) titularul licenței de utilizare a canalelor sau frecventelor radio pentru rețelele şi/sau posturile de radio sau de televiziune deține licența de emisie sau autorizația de retransmisie care a fost cesionată aceluiaşi terț;

b) noul titular îşi asumă toate obligațiile stabilite prin licența de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio pentru rețelele şi/sau posturile de radio sau de televiziune sau prin autorizarea generală.

(3) La eliberarea licențelor de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio, cu excepția celor prevăzute la alin. (2), sau a resurselor de numerotare, Agenția specifică faptul dacă aceste licențe pot fi cesionate unor terți la inițiativa titularului licenței şi stabileşte condițiile de cesionare.

Art.30. - (1) În cazul în care titularul licenței sau persoana care activează în cadrul regimului de autorizare generală încalcă condițiile licenței, ale autorizării generale şi/sau prevederile legilor şi/sau ale altor acte normative din domeniul comunicațiilor electronice, Agenția aplică sancțiuni administrative în modul stabilit de lege şi emite o decizie privind încetarea încălcării şi/sau luarea unor măsuri de remediere a consecințelor ei. Titularul licenței sau persoana care activează în cadrul regimului de autorizare generală poate ataca decizia Agenției în instanța de judecată. Intentarea acțiunii nu suspendă executarea deciziei Agenției pe durata examinării cauzei în instanța de judecată, cu excepția cazului în care instanța decide altfel.

(2) Agenția asigură informarea publicului cu privire la modul de achitare a taxei pentru eliberarea licențelor de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio în cazul în care numărul licențelor este limitat.

(3) Agenția publică informația privind licențele eliberate, procedura de eliberare a licențelor prin concurs şi datele statistice referitoare la licențe.

Art.31. - (1) Dreptul de furnizare a rețelelor şi/sau serviciilor de comunicații electronice acordat prin autorizarea generală sau dreptul de utilizare a canalelor, frecvențelor sau resurselor de numerotare poate fi suspendat, conform actelor normative în vigoare, în caz de nerespectare de către titularul acestora a deciziei privind remedierea încălcărilor obligațiilor stabilite de actele normative, fixate în condițiile autorizării generale sau licenței.

[Art.31 al.(1) modificat prin LP131-XVIII din 23.12.09, MO23-24/12.02.10 art.35]

(2) Dreptul oferit prin autorizarea generală sau prin licență poate fi revocat, conform actelor normative în vigoare, în următoarele cazuri:

a) existența unei notificări sau cereri din partea titularului;

b) neînlăturarea în termenul stabilit a circumstanțelor ce au dus la suspendarea dreptului prevăzut în autorizarea generală sau în licență.

(3) Autorizarea generală sau licența îşi pierd valabilitatea în următoarele cazuri:

a) furnizorul de rețele şi/sau servicii de comunicații electronice a notificat Agenția, în condițiile

prezentei legi, în vederea sistării furnizării rețelelor şi/sau serviciilor de comunicații electronice;

b) solicitantul licenței, în termen de 30 de zile de la data la care i s-a expediat (înmînat) înştiințarea despre adoptarea deciziei privind eliberarea licenței, nu a prezentat documentul ce confirmă achitarea taxelor respective;

c) prin revocare;

d) la lichidarea furnizorului de rețele şi/sau servicii şi excluderea acestuia din Registrul de stat al întreprinderilor şi organizațiilor;

e) la data intrării în vigoare a noii licențe eliberate titularului, care o înlocuieşte pe cea veche.

(4) Agenția suspendă sau revocă dreptul de furnizare a rețelelor şi/sau serviciilor de comunicații electronice sau dreptul de utilizare a resurselor limitate cu adresarea ulterioară, în curs de 3 zile lucrătoare, în instanța de judecată. În caz de nerespectare a acestui termen, suspendarea sau revocarea este anulată.

(5) Persoanele cărora li s-a revocat dreptul de a furniza rețele şi/sau servicii de comunicații electronice li se revocă şi licențele de utilizare a canalelor, frecvențelor radio sau a resurselor de numerotare pentru serviciul sau rețeaua respectivă şi nu mai pot beneficia de autorizare generală pentru acelaşi tip de rețea sau serviciu ori de licența de utilizare a canalelor, frecvențelor radio şi/sau a resurselor de numerotare pe o perioadă cuprinsă între 3 luni şi un an de la data revocării.

Capitolul V
REGIMUL JURIDIC AL SPECTRULUI DE FRECVENȚE RADIO

Art.32. - (1) Spectrul de frecvențe radio este o resursă limitată aflată în proprietatea publică a statului.

(2) Reglementarea utilizării spectrului de frecvente radio este dreptul exclusiv al statului şi se realizează în condițiile legii, prin efectuarea unor măsuri economice, organizatorice şi tehnice menite să asigure utilizarea eficientă a spectrului de frecvențe radio pentru necesitățile persoanelor fizice şi juridice, autorităților administrației publice, apărării, securității naționale, asigurării ordinii publice şi să accelereze implementarea tehnologiilor noi de radiocomunicații.

(3) Gestionarea spectrului de frecvențe radio în Republica Moldova se efectuează cu respectarea următoarelor principii:

a) atribuirea benzilor de frecvențe radio în conformitate cu atribuirile internaționale şi europene;

b) asignarea canalelor şi frecvențelor radio în conformitate cu Tabelul național de atribuire a benzilor de frecvențe;

c) asignarea canalelor şi frecvențelor radio conform licenței de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio sau a permisului tehnic, după caz;

d) utilizarea benzilor, canalelor şi frecvențelor radio în baza licenței sau a permisului tehnic;

e) asigurarea obiectivității, transparenței, nediscriminării şi proporționalității.

Art.33. - Tabelul național de atribuire a benzilor de frecvențe se aprobă de către Comisia de stat pentru frecvențe radio. Componența şi regulamentul comisiei se aprobă de către Guvern.

Art.34. - (1) Spectrul de frecvențe radio include următoarele categorii de utilizare a benzilor de frecvență radio:

a) utilizare guvernamentală (apărarea şi securitatea națională, protecția civilă, poliția);

b) utilizare neguvernamentală;

c) utilizarea partajată a categoriilor de la lit.a) şi b).

(2) Revizuirea Tabelului național de atribuire a benzilor de frecvențe se efectuează cel puțin o dată la 4 ani.

(3) Asignarea canalelor sau frecvențelor radio pentru utilizare neguvernamentală, în special pentru rețelele şi serviciile de comunicații electronice, este o atribuție a Agenției, care aprobă şi publică regulamentele corespunzătoare.

Art.35. - (1) Se interzice exploatarea staţiilor de radiocomunicaţii care nu corespund normelor de emisie, parametrilor tehnici specificaţi în licenţa de utilizare a canalelor sau frecvenţelor radio ori în permisul tehnic sau care provoacă perturbaţii în funcţionarea altor staţii şi reţele de radiocomunicaţii.

(2) Intreconectarea reţelelor de comunicaţii electronice ale furnizorilor autohtoni şi ale celor din alte ţări în vederea furnizării reţelelor şi/sau serviciilor de comunicaţii electronice cu utilizarea frecvenţelor radio se efectuează în baza acordului dintre furnizori, a licenţei de utilizare a canalelor sau frecvenţelor radio şi a permisului tehnic, în conformitate cu prevederile legislaţiei în vigoare şi ale acordurilor internaţionale la care Republica Moldova este parte.

(3) Dreptul de utilizare a frecvenţelor radio pentru comunicaţiile electronice poate fi cesionat între furnizorii de reţele şi/sau servicii cu condiţia să nu distorsioneze concurenţa, nici să nu ducă la schimbarea destinaţiei şi a condiţiilor de utilizare a frecvenţelor radio cesionate. Intenţia de cesionare a dreptului de utilizare a frecvenţelor radio urmează a fi notificată Agenţiei, cesionarea urmînd a fi realizată conform procedurilor stabilite de Agenţie.

Art.36. - (1) Permisul tehnic (cu avizul privind asignarea canalului sau a frecvenţei radio) pentru utilizarea staţiilor de radiocomunicaţii, în cazul în care eliberarea licenţei de utilizare a canalelor şi frecvenţelor radio nu este prevăzută de lege, se eliberează de către Agenţie, în termen de 10 zile din momentul depunerii cererii, în baza cererii-tip a solicitantului şi cu condiţia că au fost îndeplinite toate cerinţele ce ţin de transmiterea, forma şi conţinutul următoarelor documente:

a) avizul privind asignarea canalului sau a frecvenţei radio, care include rezultatul selectării, calculului şi coordonării canalului sau frecvenţei radio solicitate spre utilizare;

b) proiectul tehnic al mijloacelor radioelectrice, aprobat de Centrul Naţional pentru Frecvenţe Radio;

c) certificatul de conformitate a mijloacelor radioelectronice de emisie, eliberat de organul de certificare a produselor din domeniul telecomunicaţiilor, în copie;

d) avizul de coordonare a amplasamentului mijloacelor radioelectrice, eliberat de serviciul sanitar-epidemiologic, în copie;

e) procesul-verbal al măsurărilor tehnice, întocmit de Centrul Naţional pentru Frecvenţe Radio.

(2) Asignarea canalelor sau frecvenţelor radio pentru staţiile de radiocomunicaţii utilizate pentru nevoile statului - apărarea şi securitatea naţională, asigurarea ordinii publice, prevenirea situaţiilor excepţionale şi lichidarea efectelor lor - se efectuează de către organele statale corespunzătoare.

(3) Asignarea canalelor şi frecvenţelor radio în benzile de frecvenţe cu utilizare partajată se efectuează în baza unui acord între utilizatorii guvernamentali şi utilizatorii neguvernamentali. Negocierile din partea utilizatorilor neguvernamentali sînt purtate de către Centrul Naţional pentru Frecvenţe Radio.

(4) Canalele şi frecvenţele radio se asignează pentru un termen stabilit, care poate fi prelungit la cererea utilizatorului şi nu constituie proprietate a acestuia.

(5) Pentru satisfacerea nevoilor statului - apărarea şi securitatea naţională, asigurarea ordinii publice, prevenirea situaţiilor excepţionale şi lichidarea consecinţelor acestora în cazul perturbaţiilor iremediabile, organul central de specialitate este în drept sa modifice pentru utilizatorul neguvernamental benzile de frecvenţe radio, iar ulterior, Agenţia modifică canalele sau frecvenţele radio asignate şi informează despre aceasta utilizatorii.

(6) Nominalul canalului sau frecvenţei radio poate fi schimbat pe durata depistării şi înlăturării sursei de perturbaţie.

(7) Plata pentru frecvenţa asignată utilizatorilor neguvernamentali se achită Centrului Naţional pentru Frecvenţe Radio.

(8) Pentru asigurarea compatibilităţii electromagnetice a staţiilor de radiocomunicaţii, utilizatorul

este obligat să încheie un contract cu Centrul Național pentru Frecvențe Radio.

Art.37. - (1) Refuzul de eliberare a licenței de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio şi a permisului tehnic pentru activitatea aferentă utilizării benzilor de frecvențe radio, canalelor sau frecvențelor radio poate fi admis în următoarele cazuri:

a) nu există canale sau frecvențe disponibile;

b) nu se respectă cerințele de compatibilitate electromagnetică;

c) canalele sau frecvențele radio solicitate nu corespund Tabelului național de atribuire a benzilor de frecvențe;

d) obiectul licenței de utilizare a frecvențelor radio sau al permisului tehnic nu corespunde cu actele normative sau cu condițiile tehnice.

(2) Refuzul de asignare a canalelor sau frecvențelor radio utilizatorilor neguvernamentali poate avea următoarele temeiuri:

a) necorespunderea benzilor de frecvențe radio, canalelor sau frecvențelor radio solicitate cu Tabelul național de atribuire a benzilor de frecvențe;

b) necorespunderea parametrilor de emisie şi/sau recepție ai stațiilor de radiocomunicații declarați de utilizator cu cerințele standardelor şi normelor tehnice privind asigurarea compatibilității electromagnetice;

c) incompatibilitatea electromagnetică cu stațiile de radiocomunicații aflate în exploatare şi cu cele planificate;

d) existența unui rezultat negativ al procedurii de coordonare internațională a utilizării benzilor de frecvență, canalelor sau frecvențelor radio, în cazul în care această procedură este prevăzută de Regulamentul radiocomunicațiilor al Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor;

e) lipsa înregistrării în Registrul public al furnizorilor de rețele şi servicii de comunicații electronice.

Art.38. - (1) Permisul tehnic poate fi suspendat din cauza neconformității tehnice pe o perioadă necesară înlăturării neconformității, dar care nu va depăşi o lună.

(2) Permisul tehnic se anulează:

a) în baza cererii depuse de utilizatorul spectrului de frecvențe radio;

b) la utilizarea stațiilor de radiocomunicații în scopuri ilegale sau care aduc prejudicii persoanelor fizice, societății sau statului;

c) la lichidarea persoanei juridice, a întreprinderii individuale;

d) în cazul depăşirii termenelor stabilite de remediere a neconformității care a servit drept temei de suspendare a permisului tehnic.

(3) La expirarea termenului de valabilitate a licenței sau a permisului tehnic, în caz de reînnoire a acestora, termenul pentru care au fost asignate benzile de frecvențe radio, canalele sau frecvențele radio şi pentru care a fost autorizată utilizarea mijloacelor radioelectronice de emisie poate fi prelungit la cererea utilizatorului benzilor, canalelor sau frecvențelor radio.

Art.39. - (1) Administrarea spectrului de frecvențe radio cu utilizare neguvernamentală se realizează de către organul central de specialitate.

(2) În scopul utilizării eficiente a spectrului de frecvențe radio şi al asigurării compatibilității electromagnetice a stațiilor de radiocomunicații, Centrul Național pentru Frecvențe Radio ține evidența stațiilor de radiocomunicații, canalelor şi frecvențelor radio şi acordă următoarele servicii:

a) selectarea, calcularea şi planificarea frecvențelor şi/sau canalelor radio în conformitate cu Tabelul național de atribuire a benzilor de frecvențe;

b) asigurarea compatibilității electromagnetice a stațiilor de radiocomunicații;

c) măsurarea parametrilor tehnici de emisie ai stațiilor de radiocomunicații în conformitate cu Regulamentul cu privire la modul de monitorizare a frecvențelor radio şi evaluare a parametrilor

tehnici de emisie ai stațiilor de radiocomunicații de utilizare neguvernamentală;

d) elaborarea caietelor de sarcini pentru proiectarea stațiilor de radiocomunicații la compartimentul radiotehnic şi expertiza proiectelor;

e) coordonarea internațională şi internă, notificarea benzilor de frecvențe, canalelor sau frecvențelor radio în conformitate cu Regulamentul radiocomunicațiilor al Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor;

f) încercări de certificare a echipamentelor la compatibilitatea electromagnetică;

g) certificarea produselor şi serviciilor de comunicații electronice.

(3) Modul de monitorizare a frecvențelor radio şi de evaluare a parametrilor tehnici de emisie ai stațiilor de radiocomunicații de utilizare neguvernamentală se stabileşte prin regulamentul corespunzător, elaborat şi aprobat de către organul central de specialitate. Metodologia de calcul al tarifelor utilizate de Centrul Național pentru Frecvențe Radio se aprobă de către organul central de specialitate şi se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Capitolul VI
ACCESUL LA REȚELELE PUBLICE DE COMUNICAȚII ELECTRONICE ŞI LA INFRASTRUCTURA ASOCIATĂ, PRECUM ŞI INTERCONECTAREA ACESTORA

Art.40. - (1) Prezentul capitol stabileşte cadrul de reglementare a relațiilor între furnizorii de rețele, între furnizorii de servicii şi între furnizorii de rețele şi cei de servicii privind accesul la rețelele publice de comunicații electronice şi la infrastructura asociată, precum şi interconectarea acestora.

(2) În prezentul capitol sînt stipulate drepturile şi obligațiile furnizorilor privind interconectarea sau accesul la rețelele furnizate de către aceştia sau la infrastructura asociată.

(3) Scopul cadrului de reglementare stabilit în condițiile prezentului capitol rezidă în promovarea concurenței, asigurarea interconectării şi a interoperabilității rețelelor şi protecția utilizatorilor.

(4) Prevederile prezentului capitol nu sînt aplicabile accesului realizat de către utilizatorii finali.

(5) Procedura privind accesul la rețelele şi/sau serviciile publice de comunicații electronice şi infrastructura asociată şi privind interconectarea rețelelor se stabileşte în Regulamentul cu privire la interconectare, elaborat şi aprobat de Agenție şi publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Art.41. - (1) Pentru a asigura furnizarea serviciilor publice de comunicații electronice, orice furnizor:

a) are dreptul de a negocia un acord de interconectare cu orice alt furnizor de rețele publice de comunicații electronice în vederea furnizării serviciilor publice de comunicații electronice, inclusiv a serviciilor de comunicații electronice accesibile utilizatorilor prin intermediul unei alte rețele publice de comunicații electronice, interconectată cu rețeaua oricăruia dintre cei doi furnizori conform termenelor şi condițiilor impuse de Agenție;

b) are obligația, la solicitarea unui furnizor autorizat în condițiile legii, de a negocia, conform termenelor şi condițiilor impuse de Agenție, un acord de interconectare cu solicitantul în cauză în vederea furnizării serviciilor publice de comunicații electronice, inclusiv a serviciilor de comunicații electronice accesibile utilizatorilor prin intermediul unei alte rețele publice de comunicații electronice, interconectată cu rețeaua oricăreia dintre părți.

(2) Informațiile obținute pînă la, în timpul sau după finalizarea negocierilor privind acordurile de acces şi interconectare trebuie utilizate numai în scopul pentru care au fost comunicate şi nu pot fi divulgate unui terț, care ar obține astfel un avantaj de ordin competitiv, inclusiv filialelor, persoanelor afiliate sau partenerilor furnizorului de rețele sau servicii care deține informațiile respective.

Art.42. - (1) Agenția este obligată să întreprindă toate măsurile necesare pentru a încuraja şi a asigura, în condițiile prezentei legi, accesul şi interconectarea în condiții adecvate, cu respectarea principiilor eficienței economice, promovării concurenței şi maximizării beneficiului utilizatorului final.

(2) Măsurile adoptate în conformitate cu prevederile alin.(1) vizează în special:

a) impunerea de obligații furnizorilor care controlează accesul la utilizatorii finali, inclusiv, după caz, obligația de a asigura interconectarea rețelelor acestora, dacă impunerea în cauză este necesară pentru asigurarea conectivității între utilizatorii finali;

b) impunerea de obligații furnizorilor de a asigura accesul la elementele infrastructurii asociate în condiții echitabile şi rezonabile, dacă impunerea în cauză este necesară pentru a asigura accesul utilizatorilor finali la serviciile de difuzare în format digital a programelor audiovizuale.

(3) Prin impunerea unui furnizor a obligațiilor de a asigura accesul în condițiile art.47, Agenția stabileşte condiții tehnice sau operaționale fezabile, în conformitate cu standardele naționale sau europene, care urmează a fi îndeplinite de către furnizorul sau beneficiarii accesului, dacă această măsură este necesară pentru asigurarea funcționării normale a rețelei.

(4) Obligațiile şi condițiile impuse în conformitate cu alin. (1)-(3) trebuie să fie obiective, transparente, nediscriminatorii şi proporționale.

(5) Agenția are dreptul să stabilească, la solicitarea uneia dintre părți, în conformitate cu prevederile alin. (1) şi (4), condițiile în care se realizează interconectarea sau accesul în lipsa acordului părților.

(6) Agenția are dreptul să intervină în orice timp, din proprie inițiativă sau la solicitarea oricăreia dintre părțile aflate în proces de negociere şi încheiere a acordului de interconectare sau acces, pentru a asista şi facilita negocierea acordului în cauză.

Art.43. - (1) În cazul în care, în urma unei analize de piață realizate în condițiile legii, un furnizor este desemnat ca avînd putere semnificativă pe o piață relevantă, Agenția impune acestuia, în modul stabilit, una sau mai multe dintre următoarele obligații:

a) asigurarea transparenței ce ține de interconectarea rețelelor sau de accesul la aceste rețele sau la infrastructura asociată;

b) publicarea ofertei de referință;

c) neadmiterea discriminării în legătură cu interconectarea sau accesul;

d) evidența contabilă separată;

e) furnizarea înregistrărilor contabile;

f) asigurarea accesului la unele elemente specifice ale rețelei şi la infrastructura asociată şi utilizarea acestora;

g) recuperarea investițiilor, controlul tarifelor şi fundamentarea lor în funcție de costuri;

h) prezentarea tuturor informațiilor care au stat la baza stabilirii tarifelor şi ajustarea acestor tarife.

(2) Obligațiile prevăzute la alin.(1) trebuie să fie, în funcție de specificul problemei identificate, proporționale şi justificate şi sînt impuse numai după consultarea părților interesate, în condițiile legii.

(3) În cazul în care, pe baza unei analize de piață realizate în condițiile legii, Agenția stabileşte că pe o anumită piață relevantă există concurență efectivă, ea retrage sau modifică în mod corespunzător obligațiile impuse. La efectuarea analizei de piață, Agenția, după caz, solicită colaborarea autorității pentru protecția concurenței.

(4) Agenția, cu cel puțin 30 de zile înainte de retragerea oricăror obligații impuse unui anumit furnizor, trebuie să aducă această intenție la cunoştința persoanelor care au încheiat acorduri de interconectare sau de acces cu furnizorul respectiv, pentru a le permite să găsească furnizori alternativi sau să renegocieze acordul încheiat.

Art.44. - (1) Agenția impune furnizorilor cu putere semnificativă pe o piață relevantă obligații de asigurare a transparenței în legătură cu interconectarea rețelelor sau cu accesul la aceste rețele ori la infrastructura asociată. Aceste obligații includ aducerea la cunoştința publicului a anumitor informații: specificații tehnice, caracteristici ale rețelei, condiții de furnizare şi utilizare, informații contabile şi tarifele aplicate, cu excepția informațiilor cu caracter confidențial.

(2) În cazul în care unui furnizor i-au fost impuse obligații de neadmitere a discriminării, Agenția impune acestuia obligația de a publica o ofertă de referință suficient de detaliată, pentru a se asigura că solicitanții nu vor trebui să plătească pentru resursele ce nu sînt necesare serviciului pe care l-au solicitat. Agenția are dreptul să impună modificări la această ofertă de referință.

(3) Oferta de referință cuprinde o descriere detaliată pentru fiecare dintre elementele rețelei sau ale infrastructurii asociate, potrivit necesităților pieței, condițiile tehnice şi comerciale, informații referitoare la specificațiile tehnice, caracteristicile rețelei, condițiile de furnizare şi utilizare, informațiile contabile şi tarifele practicate, corespunzătoare fiecăruia dintre aceste elemente.

(4) Agenția stabileşte informațiile ce urmează a fi aduse la cunoştința publicului, nivelul de detaliu cerut şi modalitatea de publicare, cu excepția informațiilor cu caracter confidențial.

Art.45. - Agenția impune furnizorilor cu putere semnificativă pe o piață relevantă obligații de neadmitere a discriminării în legătură cu interconectarea rețelelor sau accesul la aceste rețele şi la infrastructura asociată, prin care să se asigure, în special, de faptul că furnizorii:

a) oferă condiții echivalente, în circumstanțe echivalente, altor furnizori de servicii echivalente;

b) pun la dispoziția terților servicii şi informații în aceleaşi condiții, inclusiv în ceea ce priveşte calitatea şi prețul, cu cele oferite pentru propriile servicii sau pentru serviciile furnizate filialelor, persoanelor afiliate sau partenerilor lor.

Art.46. - (1) Agenția impune furnizorilor cu putere semnificativă pe o piață relevantă obligații privind evidența contabilă separată, în cadrul contabilității interne, pentru anumite activități care au tangență cu interconectarea rețelelor de comunicații electronice şi/sau cu accesul la aceste rețele şi/sau la infrastructura asociată.

(2) Agenția are dreptul să impună unui furnizor integrat pe verticală asigurarea transparenței tarifelor angro şi a prețurilor de transfer intern, pentru a îndeplini obligațiile de neadmitere a discriminării, impuse în conformitate cu prevederile art.45, sau pentru a împiedica subvenționarea încrucişată abuzivă.

(3) Pentru îndeplinirea obligațiilor de asigurare a transparenței şi neadmitere a discriminării, Agenția impune furnizorilor cu putere semnificativă pe o piață relevantă obligația de a furniza, la solicitare, înregistrări contabile, inclusiv date privind veniturile încasate de la terți.

(4) În scopul promovării unei piețe deschise şi competitive, Agenția publică informațiile contabile obținute în condițiile legii, respectînd normele privind secretul comercial.

Art.47. - (1) Agenția impune furnizorilor cu putere semnificativă pe o piață relevantă obligația de a permite accesul la unele elemente specifice ale rețelei şi la infrastructura asociată şi utilizarea acestora, în special în cazul în care se consideră că refuzul de a acorda accesul ori impunerea unor clauze cu efect similar ar conduce la împiedicarea creării unei piețe de comerț cu amănuntul competitive şi durabile sau la prejudicierea intereselor utilizatorilor finali.

(2) Obligațiile prevăzute la alin. (1) pot viza:

a) acordarea către un terț a dreptului de acces la elementele specifice ale rețelei sau la infrastructura asociată, inclusiv de acces la bucla locală;

b) negocierea cu orice furnizor care solicită accesul;

c) neretragerea dreptului de acces deja acordat, cu excepția cazurilor în care furnizorul a comis încălcările prevăzute la alin.(3) şi (4) ale art.5 sau a încălcat condițiile acordului privind accesul şi/sau interconectarea;

d) acordarea accesului liber la interfețe tehnice, protocoale sau la alte tehnologii esențiale, indispensabile pentru interoperabilitatea sistemelor, inclusiv a celor virtuale;

e) furnizarea colocării sau a altor forme de utilizare partajată a spațiilor ori a echipamentelor, inclusiv a clădirilor, canalizațiilor şi pilonilor;

f) furnizarea unor servicii determinate, necesare pentru asigurarea serviciilor de rețele inteligente sau a serviciului de roaming în rețelele mobile destinate utilizatorilor finali;

g) interconectarea rețelelor sau a elementelor acestora.

(3) În cazul în care preconizează impunerea obligațiilor menționate la alin. (1), în special în cazul în care evaluează că aceste obligații sînt proporționale cu obiectivele stabilite la art.8, Agenția trebuie să ia în considerare următorii factori:

a) viabilitatea tehnică şi economică a utilizării sau instalării unor infrastructuri alternative, avînd în vedere ritmul de evoluție a pieței şi ținînd cont de natura şi tipul interconectării sau accesului în cauză;

b) fezabilitatea furnizării accesului solicitat, ținînd cont de capacitatea disponibilă;

c) investiția inițială realizată de proprietarul infrastructurii, avînd în vedere riscurile aferente investiției;

d) necesitatea promovării concurenței pe termen lung;

e) existența anumitor drepturi de proprietate intelectuală;

f) asigurarea securității rețelelor, serviciilor şi a personalului.

Art.48. - (1) În cazul în care analiza de piață indică lipsa unei concurențe efective, care presupune că furnizorul în cauză este capabil să mențină tarifele la un nivel excesiv de înalt sau să reducă tarifele în mod nejustificat, în detrimentul utilizatorilor finali, Agenția are dreptul, în conformitate cu prevederile art.43, să-i impună obligații referitoare la recuperarea investițiilor şi controlul tarifelor, inclusiv obligații de fundamentare a tarifelor în funcție de costuri, precum şi obligații privind evidența contabilă separată la furnizarea anumitor forme de acces sau de interconectare. La impunerea obligațiilor, Agenția ia în considerare investiția făcută de furnizorul în cauză şi permite realizarea unui venit rezonabil din capitalul investit, ținînd seama de riscurile asociate acestei investiții.

(2) Orice mecanism de acoperire a costurilor sau orice metodologie de tarifare, impuse în condițiile alin. (1), trebuie să promoveze eficiența economică şi concurența şi să maximizeze beneficiul consumatorilor. În acest scop, Agenția ține cont de tarifele practicate pe piețele concurențiale comparabile.

(3) În cazul în care un furnizor are obligația să îşi fundamenteze tarifele în funcție de costuri, el trebuie să demonstreze că tarifele respective sînt determinate prin suplimentarea la costuri a unei rate rezonabile a venitului obținut din investiții. În vederea calculării costului furnizării eficiente a serviciilor, Agenția poate utiliza metode de contabilizare a costurilor, conform legii, altele decît cele utilizate de furnizor. Agenția este în drept să ceară unui furnizor toate informațiile ce au stat la baza stabilirii tarifelor şi să impună, după caz, ajustări ale acestor tarife.

(4) În cazul în care controlul tarifelor se efectuează prin impunerea implementării evidenței contabile separate a costurilor, descrierea acestui sistem trebuie făcută publică, indicîndu-se cel puțin principalele categorii în care sînt grupate costurile şi regulile utilizate pentru alocarea costurilor. Îndeplinirea obligațiilor de implementare a evidenței contabile separate a costurilor se supune auditului anual, efectuat de către un auditor independent, al cărui raport urmează a fi publicat în condițiile stabilite de Agenție.

Art.49. - (1) Agenția impune furnizorului cu putere semnificativă pe piața furnizării de buclă locală obligația de a publica o ofertă de referință pentru accesul la bucla locală.

(2) Oferta de referință, efectuată în condițiile alin. (1), trebuie să corespundă Regulamentului cu

privire la interconectare.

(3) Ofertei de referință, efectuate în condițiile alin. (1), îi sînt aplicabile, în mod corespunzător, prevederile art. 44 alin. (2)-(4).

Art. 50. - Obligațiile ce revin unui furnizor desemnat ca avînd putere semnificativă pe o piață relevantă rămîn în vigoare pînă în momentul în care Agenția, în baza unei analize de piață, stabileşte că există o concurență efectivă pe piața în cauză.

Capitolul VII
IDENTIFICAREA ŞI ANALIZA PIEȚELOR RELEVANTE. DESEMNAREA FURNIZORILOR CU PUTERE SEMNIFICATIVĂ PE PIEȚELE RELEVANTE

Art.51. - (1) Agenția, în baza principiilor stabilite de legislația privind protecția concurenței, identifică piețele relevante şi efectuează analize de piață pe aceste piețe în scopul determinării faptului dacă piața relevantă este suficient de competitivă şi al impunerii, menținerii, modificării ori retragerii obligațiilor speciale preventive. În acest scop, Agenția elaborează, aprobă şi publică Regulamentul privind identificarea şi analiza piețelor relevante din domeniul comunicațiilor electronice şi desemnarea furnizorilor de rețele şi/sau servicii de comunicații electronice cu putere semnificativă pe aceste piețe (denumit în continuare - Regulament), care va defini: a) metodologia şi criteriile de identificare a piețelor relevante, ale căror caracteristici pot justifica impunerea de către Agenție a unor obligații speciale preventive în sarcina furnizorilor de rețele şi/sau servicii de comunicații electronice cu putere semnificativă pe piață;

b) criteriile şi regulile în baza cărora Agenția efectuează analiza piețelor relevante identificate şi determină dacă unul sau mai mulți furnizori de rețele şi/sau servicii de comunicații electronice au putere semnificativă pe o anumită piață relevantă.

(2) Agenția identifică piețele relevante luînd în considerare circumstanțele naționale specifice şi asigurînd un mediu competitiv al acestora. Lista piețelor relevante se publică de către Agenție.

(3) La elaborarea Regulamentului, la identificarea piețelor relevante şi la efectuarea analizei situației de pe aceste piețe, Agenția consultă, după caz, autoritatea pentru protecția concurenței.

Art.52. - (1) Agenția adoptă decizii privind desemnarea furnizorilor cu putere semnificativă pe piețele relevante. Un furnizor este considerat ca avînd putere semnificativă pe o anumită piața relevantă doar în cazul în care acesta deține, conform analizei de piață corespunzătoare, o cotă de piață egală sau mai mare de 35% şi dacă, în urma analizei de piață, Agenția constată că pe această piață nu există concurență efectivă.

(2) Un furnizor este considerat a nu avea putere semnificativă pe piața relevantă respectivă în cazul în care deține o cotă de piață mai mică de 35% şi dacă, în urma analizei de piață, Agenția constată că pe această piață există concurență efectivă.

(3) Agenția publică şi prezintă autorității pentru protecția concurenței decizia privind desemnarea furnizorilor cu putere semnificativă pe piețele relevante în termen de 3 zile din data adoptării acesteia. Autoritatea pentru protecția concurenței, în termen de 10 zile, include furnizorii cu putere semnificativă pe piețele relevante în Lista agenților economici care au poziție dominantă pe piețele relevante din domeniul comunicațiilor electronice şi publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova lista acestora. La expirarea termenului stabilit de includere în lista menționată, Agenția are dreptul să adopte decizii de impunere a obligațiilor speciale furnizorilor desemnați ca avînd putere semnificativă pe piața relevantă.

Art.53. - (1) Agenția efectuează analiza piețelor relevante cel puțin o dată la 2 ani, în scopul constatării existenței concurenței efective pe aceste piețe. Constatarea că pe piața relevantă există o concurență efectivă este echivalentă cu constatarea că nici unul dintre furnizorii care activează pe această piață nu are putere semnificativă pe piața respectivă. Agenția stabileşte existența concurenței efective bazîndu-se pe analiza pieței relevante realizată în conformitate cu Regulamentul, consultînd

autoritatea pentru protecția concurenței. În urma unei asemenea analize, Agenția are dreptul să impună, să mențină, să modifice sau să revoce obligațiile față de furnizorii de rețele şi/sau servicii de comunicații electronice.

(2) Dacă în urma unei analize de piață se stabileşte că pe piața relevantă respectivă există concurență efectivă, Agenția nu impune şi nu menține nici o obligație specială sau le revocă în cazul în care acestea există. Cu cel puțin 30 de zile înainte de revocarea oricăror obligații impuse unui furnizor de rețele sau servicii de comunicații electronice, Agenția trebuie să aducă această intenție la cunoştința persoanelor care pot fi afectate prin luarea acestei măsuri, pentru a le permite să se adapteze la noile condiții.

(3) Dacă în urma unei analize de piață se stabileşte că pe piața relevantă respectivă nu există concurență efectivă, Agenția, în corespundere cu Regulamentul, stabileşte furnizorii de rețele şi/sau servicii de comunicații electronice care, potrivit art.52, au putere semnificativă pe această piață. În acest caz, Agenția este în drept să impună acestor furnizori una sau mai multe obligații din categoria celor menționate în prezenta lege.

(4) Măsurile prevăzute la alin.(2) şi (3) din prezentul articol se aplică în condițiile prevăzute la art.14 alin.(1)-(4).

(5) Agenția face publică lista furnizorilor de rețele şi servicii de comunicații electronice cu putere semnificativă pe piețele relevante.

Art.54. - (1) Dacă în urma unei analize de piață, realizate în conformitate cu prevederile Regulamentului, se stabileşte că pe o anumită piață relevantă de furnizare a serviciilor cu amănuntul nu există concurență efectivă, iar obligațiile impuse în conformitate cu prevederile art.44-49 sau ale art.57 nu sînt suficiente pentru atingerea obiectivelor prevăzute la art.8, Agenția, în scopul protecției utilizatorilor finali şi al promovării unei concurențe efective, impune furnizorilor de rețele şi/sau servicii de comunicații electronice care au putere semnificativă pe piața respectivă una sau mai multe dintre următoarele obligații, care interzic:

a) aplicarea prețurilor excesive în raport cu costurile pe care le implică furnizarea serviciilor;

b) aplicarea prețurilor sub costurile pe care le implică furnizarea serviciilor, ce poate avea ca efect limitarea accesului pe piață sau restrîngerea concurenței;

c) favorizarea nejustificată a unor utilizatori finali în comparație cu alții în cadrul aceleiaşi categorii de utilizatori finali;

d) gruparea serviciilor în mod abuziv.

(2) Obligațiile impuse conform alin.(1) trebuie să corespundă esenței problemei identificate, proporționale şi justificate, avînd în vedere obiectivele prevăzute la art.8.

(3) În acest scop, Agenția întreprinde una sau mai multe dintre următoarele acțiuni:

a) stabilirea plafoanelor tarifare sau a formulelor de control al creşterii tarifelor la furnizarea serviciilor cu amănuntul;

b) stabilirea măsurilor de control al tarifelor cu amănuntul;

c) stabilirea măsurilor de orientare a tarifelor spre costuri sau aplicarea tarifelor practicate pe piețele comparabile.

(4) Agenția impune furnizorilor de rețele şi/sau servicii cu putere semnificativă pe piață, ale căror tarife sînt supuse controlului său, obligația de a implementa evidența contabilă separată a costurilor, necesară pentru exercitarea controlului. Agenția stabileşte formatul şi metodologia evidenței contabile separate a costurilor, în conformitate cu actele normative.

(5) Furnizorii de rețele şi/sau servicii specificați la alin.(4) au obligația de a supune verificării din partea unui auditor independent modul de implementare a evidenței contabile separate a costurilor, în condițiile stabilite de Agenție.

(6) Furnizorii de rețele şi/sau servicii menționați la alin.(4) publică anual, în condițiile stabilite de

Agenție, o declarație privind implementarea evidenței contabile separate a costurilor.

Art.55. - Furnizorii de rețele şi servicii publice de comunicații electronice care beneficiază de drepturi speciale sau exclusive pentru furnizarea serviciilor în alte domenii ale economiei, în condițiile legii, au obligația:

a) să țină evidența contabilă separată pentru activitățile aferente furnizării serviciilor şi/sau rețelelor de comunicații electronice cu scopul de a determina toate elementele de cost şi de venit, cu baza lor de calcul şi metodologia detaliată aplicată la repartizarea costurilor, inclusiv informația detaliată privind activele fixe şi costurile structurale, sau

b) să efectueze separarea structurală între activitățile ce țin de furnizarea de rețele şi/sau servicii de comunicații electronice şi activitățile din alte sectoare ale economiei naționale.

Art.56. - (1) Agenția stabileşte şi actualizează, în limitele posibilităților tehnice existente, setul minim de linii închiriate ce vor fi furnizate în scopul satisfacerii necesităților utilizatorilor, inclusiv caracteristicile tehnice ale tipurilor de linii închiriate care fac parte din acest set. Agenția publică setul minim de linii închiriate, caracteristicile tehnice şi tipurile de standarde cărora trebuie să le corespundă aceste linii.

(2) Dacă în urma unei analize de piață, realizată în conformitate cu Regulamentul, se stabileşte că pe o parte sau pe întreaga piață de furnizare a setului minim de linii închiriate nu există concurență efectivă, Agenția desemnează furnizorii de rețele şi servicii cu putere semnificativă pe piața respectivă şi le impune obligații privind furnizarea unei părți sau a întregului set minim de linii închiriate pe o parte sau pe întreg teritoriul țării în condiții de nediscriminare, de orientare a tarifelor spre costuri şi de asigurare a transparenței, în conformitate cu prevederile alin. (4)-(6).

(3) În cazul în care se stabileşte că piața de furnizare a unei părți sau a întregului set minim de linii închiriate este suficient de competitivă, Agenția anulează obligațiile impuse.

(4) Agenția obligă furnizorii de rețele şi servicii desemnați ca avînd putere semnificativă pe piață, potrivit alin.(2), să ofere condiții similare în situații similare pentru furnizorii de rețele şi servicii similare şi să furnizeze linii închiriate către terți în aceleaşi condiții şi de aceeaşi calitate cu cele utilizate pentru furnizarea propriilor servicii sau a serviciilor propriilor filiale, persoanelor afiliate sau partenerilor.

(5) Agenția impune furnizorilor de rețele şi servicii desemnați ca avînd putere semnificativă pe piață, potrivit alin.(2), obligația de a orienta spre costuri tarifele pentru liniile închiriate şi de a implementa, în acest scop, evidența contabilă separată a costurilor. Aceşti furnizori de servicii au obligația de a prezenta, la solicitarea Agenției, informații detaliate privind evidența contabilă ținută.

(6) Agenția impune furnizorilor de rețele şi servicii desemnați ca avînd putere semnificativă pe piață, potrivit alin.(2), obligația de a publica într-o formă accesibilă informațiile ce țin de condițiile de furnizare a liniilor închiriate.

(7) Dacă un furnizor de rețele şi servicii desemnat ca avînd putere semnificativă pe piață, potrivit alin.(2), consideră că furnizarea liniilor închiriate din setul minim prevăzut la alin. (1) la tarifele şi în condițiile publicate, potrivit alin.(5) şi (6), nu este rezonabilă, el poate solicita Agenției modificarea tarifelor sau a condițiilor de furnizare.

Art.57. - (1) Dacă un furnizor de rețele şi/sau servicii de comunicații electronice este desemnat ca avînd putere semnificativă pe piață în ceea ce priveşte conectarea la un punct fix la rețeaua publică de telefonie şi accesul la un punct fix la serviciile publice de telefonie, Agenția îl obligă să ofere abonaților săi posibilitatea de a utiliza serviciile oricărui furnizor de servicii publice de telefonie cu care furnizorul în cauză este interconectat în unul din următoarele moduri:

a) prin formarea, la fiecare apel, a unui cod de selectare a furnizorului de servicii;

b) prin preselectare, care oferă posibilitatea de a obține servicii de la furnizorul de servicii solicitat fără formarea, la fiecare apel, a unui cod de selectare a furnizorului de servicii.

(2) Cererea utilizatorilor de a implementa facilitățile prevăzute la alin.(1) şi în alte rețele sau în alte moduri se examinează de către Agenție în baza unei analize de piață realizate conform prevederilor prezentei legi, iar obligațiile necesare pentru satisfacerea acestei cereri se impun în conformitate cu prevederile art. 47.

(3) Agenția asigură, prin impunerea de obligații speciale, orientarea spre costuri a tarifelor pentru acces şi interconectare la acordarea facilităților prevăzute la alin.(1).

Capitolul VIII
DREPTURILE UTILIZATORILOR FINALI

Art.58. - (1) Utilizatorii finali abonați au dreptul la un contract încheiat în formă scrisă cu furnizorul de servicii publice de comunicații electronice, care va conține următoarele clauze minime:

a) denumirea şi adresa, alte date de identificare a furnizorului de servicii;

b) serviciile furnizate, nivelul de calitate al acestora, precum şi termenul în care se realizează conectarea inițială;

c) tipurile de servicii de deservire tehnică;

d) prețurile şi tarifele aferente fiecărui produs sau serviciu contractat, modul de aplicare a acestora sau modalitățile prin care pot fi obținute informații actualizate privind tarifele de furnizare a serviciilor de comunicații electronice şi a serviciilor de deservire;

e) perioada de valabilitate a contractului, condițiile de reînnoire şi desfacere a contractului, precum şi condițiile în care se sistează furnizarea serviciului;

f) despăgubirile aplicabile şi procedura de acordare a acestora în cazul în care nu se respectă nivelul de calitate convenit sau celelalte clauze contractuale;

g) metode de inițiere a procedurii de soluționare a litigiilor.

(2) Furnizorul de servicii este obligat să informeze în scris utilizatorul final abonat despre modificările în condițiile contractului cu cel puțin o lună înainte de intrarea în vigoare a acestora, inclusiv despre dreptul acestuia de a rezilia contractul încheiat, fără a fi penalizat, în cazul în care nu acceptă noile condiții, cu excepția cazului în care se stabilesc condiții mai favorabile pentru utilizator.

(3) Dacă utilizatorul final abonat a fost informat în scris despre modificările în condițiile contractului propuse de furnizor şi nu este de acord cu acestea, el este în drept să rezilieze contractul încheiat fără a fi penalizat.

Art.59. - (1) Pentru a oferi utilizatorilor finali posibilitatea de a decide asupra alegerii rețelelor sau serviciilor, furnizorii de rețele şi servicii publice de comunicații electronice au obligația de a pune la dispoziția publicului informații actualizate privind prețurile şi tarifele aplicabile, precum şi celelalte condiții de furnizare a rețelelor şi serviciilor.

(2) Informațiile prevăzute la alin.(1) trebuie să includă:

a) denumirea şi adresa, alte date de identificare a furnizorului de rețele şi servicii;

b) tipurile de rețele şi servicii publice oferite de furnizor;

c) tarifele de conectare, utilizare, deservire, precum şi facilitățile tarifare şi schemele tarifare speciale;

d) tipurile de servicii de deservire tehnică acordate;

e) condițiile contractuale standard, inclusiv durata minimă a contractului;

f) procedura de soluționare a litigiilor dintre furnizorii de rețele şi servicii şi utilizatorii finali;

g) după caz, drepturile privind furnizarea serviciilor din sfera serviciului universal.

(3) Agenția încurajează expunerea pe paginile web, în ghidurile interactive sau difuzarea prin intermediul altor mijloace a informațiilor în vederea asigurării posibilității utilizatorilor finali de a face evaluări independente ale costului variantelor alternative de utilizare.

Art.60. - (1) Agenția impune furnizorilor de servicii publice de comunicații electronice, după

parcurgerea procedurii de consultare prevăzute la art.14, obligația de a publica informații adecvate şi actualizate privind calitatea serviciilor furnizate. La solicitare, aceste informații vor fi prezentate Agenției înainte de a fi publicate.

(2) Agenția stabileşte, în corespundere cu standardele şi recomandările europene şi internaționale, parametrii de calitate a serviciilor care se cer a fi măsurați, precum şi conținutul, forma şi modalitatea în care informațiile prevăzute la alin.(1) vor fi publicate, pentru a se asigura că utilizatorii finali beneficiază de informații complete, comparabile şi uşor accesibile.

Art.61. - (1) Furnizorii de rețele publice de comunicații electronice şi de servicii publice de telefonie sînt obligați să ia toate măsurile necesare pentru a asigura integritatea rețelelor respective la punctele fixe şi, în caz de perturbare gravă a funcționării rețelei sau în caz de forță majoră, împreună cu organele abilitate să asigure restabilirea şi funcționarea rețelei în anumite puncte fixe determinate de către autoritățile publice.

(2) Furnizorii de servicii publice de telefonie sînt obligați să ia măsurile necesare pentru a asigura accesul neîntrerupt la serviciile de urgență.

Art.62. - (1) Toți abonații serviciilor publice de telefonie au dreptul de a fi incluşi în registrul abonaților, accesibil în cadrul furnizării serviciului universal.

(2) Furnizorii de servicii publice de telefonie au obligația de a oferi, în mod gratuit, abonaților posibilitatea de a decide dacă şi care dintre datele lor cu caracter personal vor fi sau nu incluse în registrul public al abonaților.

(3) Toți utilizatorii finali ai serviciilor publice de telefonie au dreptul de acces la serviciile de informații privind abonații, accesibile în cadrul furnizării serviciului universal, şi la serviciile de relații cu clienții.

(4) Numerele de telefon ale abonaților serviciilor publice de telefonie pot fi prezentate de către furnizorii serviciilor de comunicații electronice, la solicitare, instituției de stat abilitate, pentru a fi incluse în baza de date de stat (Registrul de stat al populației şi Registrul unităților de drept) şi utilizate conform legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

Capitolul IX
NUMEROTAREA

Art.63. - (1) Resursele de numerotare care se atribuie serviciilor şi rețelelor publice de comunicații electronice sînt resurse limitate aflate în proprietatea publică a statului.

(2) Resursele de numerotare care se atribuie serviciilor şi rețelelor publice de comunicații electronice sînt gestionate de către Agenție în conformitate cu Planul național de numerotare şi recomandările organismelor internaționale la care Republica Moldova este parte şi sînt atribuite contra plată conform tarifelor stabilite şi aprobate de Agenție.

(3) Planul național de numerotare se elaborează de către Agenție, în conformitate cu recomandările organismelor internaționale la care Republica Moldova este parte, şi se aprobă de către organul central de specialitate.

(4) Agenția gestionează resursele de numerotare respectînd principiile obiectivității, transparenței, proporționalității şi accesului nediscriminatoriu la aceste resurse şi asigură tratamentul egal al tuturor furnizorilor de rețele şi servicii de comunicații electronice accesibile publicului.

(5) Utilizarea resurselor de numerotare din cadrul Planului național de numerotare fără autorizarea Agenției este interzisă şi se sancționează conform legii.

(6) Procedura de administrare şi gestionare a resurselor de numerotare este stabilită prin actele de reglementare elaborate şi aprobate de către Agenție şi care se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(7) Cerințele actelor de reglementare privind utilizarea resurselor de numerotare sînt obligatorii spre executare pentru toți furnizorii de rețele şi servicii de comunicații electronice din Republica

Moldova.

Art.64. - (1) Furnizorii de rețele şi servicii publice de telefonie asigură efectuarea apelurilor de urgență în mod gratuit, iar utilizatorii finali ai serviciilor publice de telefonie, inclusiv utilizatorii telefoanelor publice, au dreptul de a accesa gratuit serviciile de urgență, apelînd numărul de urgență unic european "112" sau numerele de urgență naționale stabilite de Agenție în corespundere cu Planul național de numerotare.

(2) Pentru toate apelurile la numerele de urgență, stabilite în corespundere cu alin.(1), furnizorii de rețele şi servicii publice de telefonie pun la dispoziția autorităților responsabile de serviciile de urgență, la solicitarea acestora şi în limitele posibilităților tehnice ale rețelelor, informații cu privire la locul de unde se efectuează apelul.

(3) Agenția şi furnizorii de rețele şi/sau servicii publice de telefonie întreprind măsurile necesare pentru a informa publicul despre numerele de urgență şi modul de utilizare a numărului de urgență unic european "112" sau a numerelor de urgență naționale.

(4) Implementarea Serviciului de urgență național "112" se va efectua în baza Programului național de implementare a Serviciului de urgență național "112", aprobat de organul central de specialitate.

Art.65. - (1) În conformitate cu Programul de implementare a portabilității numerelor în Republica Moldova, Agenția impune furnizorilor de servicii publice de telefonie, inclusiv de telefonie publică mobilă, obligația de a le asigura abonaților proprii, la solicitare, portabilitatea numărului, care constă în posibilitatea de a-şi păstra numărul de telefon indiferent de furnizorul de serviciu:

a) în cazul numerelor geografice - la o adresă fixă;

b) în cazul numerelor nongeografice - la orice adresă.

(2) Prevederile alin.(1) nu se aplică în cazul transferului de numere între rețelele de telefonie fixă şi rețelele de telefonie mobilă.

(3) Agenția impune furnizorilor obligații vizînd orientarea spre costuri a tarifelor de interconectare pentru serviciul de portabilitate a numerelor, astfel încît plățile impuse abonaților să nu descurajeze utilizarea acestei oportunități.

(4) Agenția impune furnizorilor de servicii publice de telefonie obligația de a publica informații detaliate referitoare la tarifele aplicate pentru serviciul de portabilitate a numerelor.

(5) Agenția nu stabileşte tarife cu amănuntul pentru portabilitatea numerelor, pentru a nu limita concurența.

(6) Portabilitatea numerelor în rețelele publice fixe şi mobile va fi implementată în corespundere cu Programul de implementare a portabilității numerelor în Republica Moldova, elaborat de Agenție şi aprobat de organul central de specialitate.

Capitolul X
SERVICIUL UNIVERSAL

Art.66. - (1) Accesul la serviciul universal este dreptul tuturor locuitorilor Republicii Moldova de a beneficia de setul minim de servicii de comunicații electronice de un anumit nivel de calitate şi la prețuri accesibile, independent de amplasarea lor geografică.

(2) Serviciile incluse în setul minim al serviciului universal sînt următoarele:

a) accesul la rețelele publice de comunicații electronice la un punct fix;

b) serviciul de informații privind abonații şi punerea la dispoziție a registrelor abonaților;

c) accesul la telefoanele publice cu plată, inclusiv accesul gratuit la serviciile de urgență.

(3) Acțiunile, responsabilii şi termenele de implementare a serviciului universal sînt prevăzute în Programul național de implementare a serviciului universal pe termen lung, elaborat de către organul central de specialitate în baza prevederilor ce țin de implementarea serviciului universal

expuse în politica şi strategia de dezvoltare a comunicaţiilor electronice, ţinîndu-se cont de tehnologiile folosite preponderent de utilizatorii finali şi de fezabilitatea tehnologică, şi aprobat de Guvern.

(4) Condiţiile şi procedura de furnizare a serviciului universal, de desemnare a furnizorilor de serviciu universal şi mecanismul de finanţare şi compensare a costului net al furnizării serviciului universal se stabilesc în Regulamentul privind serviciul universal, elaborat şi aprobat de Agenţie şi publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Art.67. - (1) Agenţia desemnează, prin concurs, unul sau mai mulţi furnizori de serviciu universal care să furnizeze unul sau mai multe elemente ale serviciului universal în anumite zone sau pe întreg teritoriul Republicii Moldova, utilizînd proceduri eficiente, obiective, transparente şi nediscriminatorii. Procedurile stabilite asigură furnizarea serviciului universal în mod rentabil şi sînt folosite ca mijloace de determinare a costului net al furnizării serviciului universal, conform art. 75.

(2) În cazul lipsei participanţilor la concurs, Guvernul, la propunerea Agenţiei, desemnează furnizorii obligaţi să furnizeze serviciul universal, respectînd principiile eficienţei, obiectivităţii, transparenţei şi nediscriminării.

(3) Dacă Agenţia consideră că furnizarea serviciului universal reprezintă o sarcină injustă pentru furnizorii desemnaţi să furnizeze serviciul universal, obligaţia de furnizare a serviciului universal se impune unui furnizor numai după stabilirea mecanismului de finanţare şi/sau compensare a costului net al furnizării serviciului universal, conform art.76.

Art.68. - (1) Agenţia desemnează furnizorii ce vor furniza serviciul universal conform prevederilor art.66 alin.(2) lit.a), astfel încît cererile rezonabile ale utilizatorilor finali privind accesul şi conectarea la un punct fix la reţelele publice de telefonie şi privind accesul la un punct fix la serviciile publice de telefonie să fie satisfăcute de cel puţin un furnizor de reţele sau servicii de comunicaţii electronice.

(2) Conexiunea furnizată trebuie să le ofere utilizatorilor finali posibilitatea de a iniţia şi de a primi apeluri telefonice locale, naţionale şi internaţionale, comunicaţii prin fax şi transmisii de date la o rată de transfer suficientă pentru a permite accesul funcţional la Internet, avînd în vedere tehnologiile utilizate preponderent de abonaţi şi fezabilitatea tehnologică.

Art.69. - (1) Agenţia desemnează furnizorii serviciului universal conform prevederilor art.66 alin.(2) lit.b), astfel încît:

a) să fie pus la dispoziţia utilizatorilor finali, la solicitare, cel puţin un registru al abonaţilor în formă tipărită, electronică sau în ambele forme. Registrul urmează a fi actualizat periodic, cel puţin o dată la 3 ani, iar forma acestuia se aprobă în prealabil de către Agenţie;

b) să fie pus la dispoziţia utilizatorilor finali, inclusiv a utilizatorilor de telefoane publice cu plată, cel puţin un serviciu de informaţii privind abonaţii.

(2) Registrul abonaţilor şi serviciul de informaţii privind abonaţii, prevăzute la alin.(1), cuprinde numerele de telefon şi datele cu caracter personal ale tuturor abonaţilor la servicii publice de telefonie, respectînd legislaţia privind protecţia datelor cu caracter personal.

(3) Furnizorii de serviciu universal desemnaţi să pună la dispoziţie utilizatorilor finali registrele abonaţilor sau să furnizeze servicii de informaţii privind abonaţii, în condiţiile alin.(1) şi (2), au obligaţia să respecte principiul de nediscriminare faţă de datele ce le-au fost puse la dispoziţie de către furnizorii de servicii publice de telefonie.

Art.70. - (1) Agenţia impune furnizorilor de serviciu universal desemnaţi să furnizeze serviciile prevăzute la art.66 alin.(2) lit.c) obligaţii de asigurare cu telefoane publice cu plată pentru a satisface necesităţile rezonabile ale utilizatorilor finali în ceea ce priveşte acoperirea geografică, numărul de telefoane instalate în funcţie de densitatea populaţiei, accesibilitatea acestor telefoane pentru utilizatorii cu handicap şi calitatea serviciilor.

(2) Agenția nu impune obligațiile prevăzute la alin.(1) pe întreg teritoriul țării sau pe o parte a acestuia în cazul în care consideră că serviciile prevăzute la alin.(1) sau alte servicii comparabile sînt suficient de accesibile.

(3) Furnizorii de serviciu universal care operează telefoane publice cu plată au obligația să ofere utilizatorilor finali posibilitatea de a efectua, în mod gratuit şi fără a folosi vreun mijloc de plată, apeluri de urgență de la aceste telefoane, folosind numărul de urgență unic european "112" sau numerele de urgență naționale prevăzute în Planul național de numerotare.

Art.71. - Agenția impune furnizorilor de serviciu universal obligația de a lua măsuri speciale pentru ca utilizatorii finali cu handicap să aibă acces la telefoanele publice cu plată, inclusiv la serviciile de urgență şi serviciile de informații similare celor oferite celorlalți utilizatori finali.

Art.72. - (1) Agenția monitorizează evoluția şi nivelul tarifelor cu amănuntul pentru utilizatorii finali ai serviciilor din setul minim al serviciului universal, ținînd cont de nivelul general al prețurilor şi al veniturilor utilizatorilor.

(2) Agenția impune următoarele obligații furnizorilor de serviciu universal:

a) să ofere utilizatorilor finali tarife speciale sau pachete tarifare diferite de cele practicate în condiții comerciale normale, în scopul asigurării persoanelor cu venituri mici şi a altor categorii de persoane socialmente vulnerabile cu servicii publice de telefonie;

b) să se conformeze anumitor plafoane tarifare, să aplice tarife unice, inclusiv prin stabilirea unor medii pe zone geografice pe întreg teritoriul țării, precum şi alte scheme similare, luînd în considerare condițiile specifice.

(3) Guvernul stabileşte categoriile de persoane cu venituri mici şi alte categorii de persoane socialmente vulnerabile care beneficiază de serviciul universal şi de opțiunile tarifare sau pachetele tarifare specificate la alin.(2).

(4) Condițiile în care utilizatorii finali beneficiază de tarifele prevăzute la alin.(2) trebuie să fie transparente şi date publicității. Ele sînt aplicate în mod nediscriminatoriu de către furnizorii de serviciu universal cărora li s-a impus obligația de a aplica asemenea tarife. Agenția impune modificarea sau renunțarea la schemele tarifare specifice.

Art.73. - (1) Furnizorii de serviciu universal nu au dreptul de a impune abonaților obligații de plată a unor servicii şi/sau facilități suplimentare față de cele din sfera serviciului universal, pe care au obligația să le furnizeze conform art.68- 72, decît în cazul în care acestea sînt necesare furnizării serviciilor şi/sau facilităților din sfera serviciului universal.

(2) Furnizorii de serviciu universal sînt obligați să asigure, la solicitare, următoarele facilități (astfel încît abonații să poată monitoriza şi controla cheltuielile legate de plata tarifelor pentru serviciile din sfera serviciului universal şi să evite deconectarea nejustificată):

a) facturarea detaliată de tip standard;

b) restricționarea selectivă, gratuită a inițierii de apeluri de un anumit tip sau către anumite tipuri de numere;

c) modalități de plată în avans;

d) plata eşalonată a tarifelor pentru conectarea la rețeaua publică de telefonie fixă.

(3) Abonații au dreptul la informații suplimentare față de cele prevăzute la alin.(2) lit.a) în mod gratuit sau la un tarif rezonabil. Apelurile gratuite inițiate de către abonat, inclusiv apelurile de urgență, nu vor fi incluse în factura detaliată.

Art.74. - (1) Agenția stabileşte parametrii de calitate pentru furnizarea serviciilor din sfera serviciului universal şi metodele de evaluare a respectării acestora. Agenția stabileşte parametri de calitate suplimentari pentru a furniza persoanelor cu handicap servicii incluse în sfera serviciului universal. Aceşti parametri vor fi stabiliți ținînd cont de standardele naționale.

(2) Furnizorii de serviciu universal sînt obligați să prezinte Agenției şi să publice informații,

adecvate şi actualizate, privind respectarea parametrilor de calitate pentru serviciile din sfera serviciului universal pe care au obligația să le furnizeze.

(3) Agenția stabileşte forma şi modul de prezentare şi publicare a informațiilor prevăzute la alin.(2) pentru ca utilizatorii finali să beneficieze de informații complete, comparabile şi accesibile.

(4) Agenția impune furnizorilor de serviciu universal atingerea unor obiective de performanță privind calitatea serviciilor din sfera serviciului universal pe care sînt obligați să le furnizeze. La stabilirea acestor obiective, Agenția respectă procedura de consultare prevăzută la art.14.

(5) Pentru a asigura exactitatea şi comparabilitatea datelor prezentate de către furnizorii de serviciu universal, Agenția solicită verificarea acestora de către un organ independent, însă nu mai des decît o dată pe an.

Art.75. - (1) Dacă Agenția consideră că furnizarea serviciului universal reprezintă o sarcină injustă pentru furnizorii desemnați să furnizeze serviciul universal, ea va calcula costul net al furnizării acestor servicii recurgînd la una din următoarele metode:

a) va calcula, în conformitate cu metodologia elaborată de Agenție şi aprobată de Guvern, costul net al îndeplinirii obligațiilor de furnizare a serviciului universal, luînd în considerare toate avantajele comerciale ce pot fi obținute de furnizorul de serviciu universal în procesul furnizării serviciilor din sfera serviciului universal;

b) va utiliza costul net stabilit în urma aplicării procedurii de desemnare a furnizorului de serviciu universal.

(2) Costul net de furnizare a serviciului universal este calculat ca diferență între costul serviciului unui furnizor desemnat avînd obligații de furnizare a serviciului universal şi costul serviciului aceluiaşi furnizor fără obligații de furnizare a serviciului universal.

(3) Informațiile contabile şi orice alte informații utilizate pentru calcularea costului net al serviciului universal, conform prevederilor alin.(1) lit.a), vor fi verificate de Agenție sau de un auditor independent, aprobat de Agenție. Rezultatele calculului costului net vor fi făcute publice.

(4) Costurile nete care rezultă din îndeplinirea obligațiilor de furnizare a serviciului universal vor fi compensate furnizorului în cazul în care obligațiile serviciului universal pot fi îndeplinite numai suportînd pierderi sau la un cost ce nu se încadrează în standardele comerciale normale.

(5) Calculul costului net al anumitor aspecte specifice obligațiilor de furnizare a serviciului universal se efectuează separat, pentru a evita calculul dublu al avantajelor directe sau indirecte şi al costurilor. Costul total net al obligațiilor de furnizare a serviciului universal pentru un furnizor corespunde sumei costurilor nete ale fiecărei componente a acestor obligații, luînd în considerare orice avantaj nerealizat. Agenția are responsabilitatea de a verifica acest calcul.

Art.76. - (1) În cazul în care, pe baza determinării costului net în conformitate cu prevederile art.75, se constată că furnizarea serviciilor din sfera serviciului universal reprezintă o sarcină injustă pentru furnizorul de serviciu universal, Agenția decide, la solicitarea furnizorului de serviciu universal, finanțarea şi/sau compensarea costului net astfel determinat.

(2) Pentru a finanța şi/sau a compensa furnizorilor de serviciu universal costurile nete de furnizare a serviciului universal se creează fondul serviciului universal gestionat de Agenție.

(3) Fondul serviciului universal se constituie din contribuțiile obligatorii ale furnizorilor de rețele şi/sau servicii de comunicații electronice şi din alte mijloace permise de lege. Mijloacele fondului serviciului universal vor fi utilizate exclusiv pentru compensarea costurilor nete ale obligației de furnizare a serviciului universal.

(4) Furnizorii de rețele şi servicii de comunicații electronice vor fi obligați să efectueze contribuții obligatorii către fondul serviciului universal, a căror valoare nu va depăşi 1,0% din volumul anual al veniturilor provenite din furnizarea serviciilor şi/sau rețelelor de comunicații electronice. Anual, pînă în data de 1 noiembrie, Guvernul aprobă şi publică cota de contribuții obligatorii pentru anul

următor. Cota de contribuții obligatorii care urmează a fi vărsate în fondul serviciului universal se stabileşte reieşind din sarcinile prevăzute de Programul național de implementare a serviciului universal şi din costurile nete ale furnizării serviciului universal, determinate de Agenție. Furnizorii de rețele şi servicii de comunicații electronice cu un volum de venituri mai mic decît cel stabilit anual de către Agenție pot fi absolviți de obligația achitării contribuțiilor la fondul serviciului universal.

(5) Modalitatea de finanțare şi/sau compensare a costului net al îndeplinirii obligațiilor de furnizare a serviciului universal, precum şi procedurile şi termenele de efectuare a plăților către fondul serviciului universal vor fi stabilite de Agenție, cu respectarea principiilor transparenței, minimei atingeri aduse concurenței, proporționalității şi nediscriminării. Agenția va face public mecanismul de finanțare şi/sau compensare a costului net stabilit.

(6) În cazul în care fondul serviciului universal va fi aplicat, Agenția publică un raport anual în Monitorul Oficial al Republicii Moldova privind costul net calculat al furnizării serviciilor din sfera serviciului universal, contribuțiile efectuate de către furnizorii de rețele şi servicii de comunicații electronice, precum şi avantajele comerciale care au fost realizate de furnizorul de serviciu universal în procesul furnizării serviciilor din sfera serviciului universal.

(7) La finanțarea şi/sau compensarea costului net al îndeplinirii obligațiilor de furnizare a serviciului universal se va utiliza un mecanism transparent şi neutru de colectare a contribuțiilor, care să evite pericolul dublei impuneri a încasărilor şi defalcărilor furnizorilor.

Capitolul XI
RESPONSABILITĂȚI

Art.77. – Persoanele fizice şi juridice care încalcă prevederile prezentei legi poartă răspundere conform legislației în vigoare.

[Art.77 în redacția LP131-XVIII din 23.12.09, MO23-24/12.02.10 art.35]

Capitolul XII
DISPOZIȚII FINALE ŞI TRANZITORII

Art.78. - (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării, cu excepția capitolului IV, care va intra în vigoare după 6 luni de la data publicării prezentei legi, şi a prevederii de la art.20 alin.(3) lit.c), care va intra în vigoare la 1 ianuarie 2010.

(2) Legea telecomunicațiilor nr.520-XIII din 7 iulie 1995 se abrogă la data intrării în vigoare a prezentei legi, cu excepția prevederilor ce țin de modul de licențiere a genurilor de activitate din domeniul telecomunicațiilor şi informaticii, care se abrogă după 6 luni de la data publicării prezentei legi.

(3) Prevederile de la art.8 alin.(1) pct.43)-46) şi art.18 alin.(6) din Legea nr.451-XV din 30 iulie 2001 privind licențierea unor genuri de activitate se abrogă după 6 luni de la data publicării prezentei legi.

(4) Licențele pentru genurile de activitate stabilite în Legea nr.451-XV din 30 iulie 2001 privind licențierea unor genuri de activitate, licențele tehnice şi deciziile de atribuire a resurselor de numerotare eliberate în temeiul Legii telecomunicațiilor nr.520-XIII din 7 iulie 1995 îşi păstrează valabilitatea pînă la expirarea termenului pentru care au fost eliberate, iar deținătorii acestora au obligația de a respecta prevederile prezentei legi.

(5) Pînă la efectuarea analizei piețelor relevante, în scopurile prevăzute de prezenta lege, Agenția va considera drept furnizori de rețele şi/sau servicii de comunicații electronice cu putere semnificativă pe piața relevantă pe agenții economici desemnați de autoritatea pentru protecția concurenței ca avînd situație dominantă pe piața respectivă din domeniul telecomunicațiilor şi informaticii, în scopul impunerii obligațiilor prevăzute de prezenta lege.

(6) După intrarea în vigoare a regimului de autorizare generală, titularii de licențe care au obligații

față de bugetul de stat privind achitarea taxelor sau plăților pentru licențele eliberate le achită conform condițiilor în vigoare la data eliberării licențelor.

(7) După intrarea în vigoare a regimului de autorizare generală, canalele şi frecvențele radio asignate şi resursele de numerotare atribuite pînă la data intrării în vigoare a prezentei legi, inclusiv cele asignate şi atribuite conform condițiilor de licență, se consideră valabile pînă la expirarea termenului de asignare sau atribuire a acestora.

(8) După intrarea în vigoare a regimului de autorizare generală, licențele tehnice eliberate în temeiul Legii telecomunicațiilor nr.520-XIII din 7 iulie 1995 pot fi cesionate terților în conformitate cu prevederile art.29 alin. (2) din prezenta lege.

(9) La data intrării în vigoare a prezentei legi, Agenția Națională pentru Reglementare în Telecomunicații şi Informatică se reorganizează în Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice şi Tehnologia Informației (ANRCETI).

(10) În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, întreprinderea Inspectoratul de Stat al Comunicațiilor se reorganizează în Centrul Național pentru Frecvențe Radio, întreprindere cu autonomie financiară.

Art.79. - Guvernul, în termen de 6 luni:

a) va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în conformitate cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege.

PREŞEDINTELE PARLAMENTULUI Marian LUPU

Nr.241-XVI. Chişinău, 15 noiembrie 2007.